

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
AFET VE ACİL DURUM
YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

AFAD

AFETLERE MÜDAHALE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA STANDART OPERASYON PROSEDÜRLERİ EL KİTABI

ANKARA 2024

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
AFET VE ACİL DURUM
YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

AFAD

AFETLERE MÜDAHALE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
DAĞDA ARAMA VE KURTARMA
STANDART OPERASYON PROSEDÜRLERİ
EL KİTABI

ANKARA
2024

AFAD®

Dr. Sadi ERGİN
Kartal MUHÇI
Ahmet MATUR
İsmail BÜTÜN
Alparslan YENİTÜRK
Mehmet ERSOY
Bilal ÖZTÜRK
Soner GÖRSE
Mehmet SEVİNÇ
Eyüp KINACI
Abdulsamet EROĞLU
Ömer TANRIVERDİ
Murat BALCI
Uğur ALACA
Kazım KILIÇKARDEŞLER
Ahmet Mustafa ŞEKER
Hasan DEMİRBİLEK
Mesut HAZAR
Ömer ÇEVİKBAŞ
Hasan ONGÜN
Tolga SEVİNÇ
Sami KELEŞ
Musa ÖZTÜRK
Hüseyin Sefa YÖRÜMEZ
Mert EROL
Yasin Türker GÜDÜCÜ

Afetlere Müdahale Genel Müdürü
 Arama ve Kurtarma Dairesi Başkanı
 İl Müdürü
 İl Müdür Yardımcısı
 Birlik Müdürü
 Birlik Müdür V.
 Birlik Müdür V.
 Birlik Müdür V.
 Birlik Müdür V.
 Grup Başkanı
 Grup Başkanı
 Teknisyen
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Arama ve Kurtarma Teknisyeni
 Büro Personeli
 Büro Personeli

Mizanpaj ve Tasarım

Necip ÇAĞLAR
Ekrem Oğuz ÖZAFŞAR

Sanat Yönetmeni / Grafik Tasarımcı
 Grafik Tasarımcı

Kitapta, yayımlanan yazılar, fotoğraflar, harita illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz ve kaynak göstermeden alıntı yapılamaz. Bu kitap çoğaltılıp satılamaz.

KISALTMALAR

AADYM	Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi
AÇP	Acil Çağrı Personeli
AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
AFADEM	Afet ve Acil Durum Eğitim Merkezi
AYDES	Afet Yönetim ve Karar Destek Sistemi
SOP	Standart Operasyon Prosedürü
KKD	Kişisel Koruyucu Donanım
TAMP	Türkiye Afet Müdahale Planı
AAKG	Afet Arama ve Kurtarma Grubu
BKDT	Bakım, Kontrol ve Depolama Talimatı
SK	Saha Koordinatörü
GPS	(Global Position System) Küresel Yer Belirleme Sistemi
LEMA	Yerel Acil Durum Yönetim Ajansı
OSOCC	Saha Operasyon Koordinasyon Merkezi
BoO	Harekat Üssü
RDC	Vanş/Ayrılış Merkezi
UCC	Usar Koordinasyon Birimi
USAR	Kentsel Arama ve Kurtarma
HAZ-MAT	Tehlikeli Maddeler
INSARAG	Uluslararası Arama ve Kurtarma Danışma Grubu
BTk	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
İHA	İnsansız Hava Aracı
SGN	Son Görülen Noktalar
SBN	Son Bilinen Noktalar
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
DOAK	Doğada Arama ve Kurtarma
ASAK	AFAD Suda Arama ve Kurtarma
EDDY	Güvenli Bölge
MGBF	Malzeme Güvenlik Bilgi Formu
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemleri

JEMUS	Jandarma Entegre Muhabere ve Bilgi Sistemi
VHF	Çok Yüksek Frekans
UHF	Ultra Yüksek Frekans
FM	Frekans Modülasyonu
HF	Yüksek Frekans
SSB	Tek Yön Bant
PMR	Özel Taşınabilir El Telsizi
RCM	Hızlı Boşluk Değerlendirme
UTM	Urchin İzlem Modülü

TANIMLAR

Acil Çağrı	Kamu düzeni ve güvenliği, kişi sağlığı ve güvenliği, toplum sağlığı, su kaynakları ve sulak alanlar ile doğaya yönelik ani tehditler ve mala yönelik zararları içeren durumlara ilişkin her türlü çağrıyı,
Acil Çağrı Personeli	Çağrı merkezinde çağrıyı ilk karşılayan personeli,
Çağrı Yönlendirici	Çağrı alıcıların sistem üzerinden göndermiş olduğu acil yardım taleplerini diğer birimlerle koordinasyon içerisinde kendi kurumunun imkânlarını kullanarak sevk ve koordine eden ve çağrı merkezinde kurumunu temsil için görevlendirilen uzman personeli,
Acil Müdahale Ekibi	Acil müdahale ile görevlendirilen personelden oluşan ve 24 saat esasına göre vardiyalı görev yapan, ilk müdahaleyi gerçekleştiren ekibi,
Acil Müdahale Personeli	Birlik müdürlüğü ve il ekiplerine gelen yardım çağrılarını ilk müdahaleyi gerçekleştirmek üzere 24 saat esasına göre vardiyalı çalışan ve hazır bekleyen Arama ve Kurtarma personeli,
Alan Araması	Afet ve acil durumlarda afetzede veya kazazedenin yerinin belirlenmesine yönelik belirli bir bölgede yapılan arama çalışmalarının tamamını,
Arama	Afet ve acil durumlarda afetzede veya kazazedenin yerinin belirlenmesine yönelik yapılan çalışmay,
Arama ve Kurtarma Personeli	Arama ve Kurtarma Teknisyeni ile afet ve acil durum arama ve kurtarma birlik müdürlüğü ve il ekibi kadrolarında bulunan diğer personeli,
Başkanlık	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığını,
Birlik Müdürlüğü	Afet ve Acil Durum Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlüğünü,
Birlik Müdürü	Afet ve Acil Durum Arama ve Kurtarma Birlik Müdürünü,
Birim Amiri	Birlik Müdürlükleri ve İl Ekiplerinde arama ve kurtarmaya ilişkin görevleri yerine getirmek için oluşturulan idari yapının yöneticisini,
Birim Amirliği	Birlik Müdürlüğü ve İl Ekiplerinde Arama ve Kurtarmaya ilişkin görevleri yerine getirmek için oluşturulan idari yapıyı,
Branş	Arama ve kurtarma hizmetlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla oluşturulan özel yetenek, teknik bilgi ve beceri gerektiren Kentsel, Doğada, Suda, Çığda Arama ve Kurtarma, Köpekli Arama ve Kurtarma ile KBRN gibi hizmet alanlarını,

Dekontaminasyon	Kişi, araç, malzeme ve binalar ile alanlar üzerinde etki gösteren Kimyasal, Biyolojik, Radyoaktif ve Nükleer maddelerin etkilerinin tamamen giderilmesi veya sağlık açısından tehdit oluşturmayacak seviyeye indirilmesi için yapılan işlemleri,
Depo	Birlik veya İl Ekiplerince yönetim, operasyon, sağlık, haberleşme, Arama ve Kurtarma ikmal ve donatım ile ihtisas branşlarına ait kişisel malzemeler, ekip malzemesi, ekipmanlar, gıdalar, araç, gereç, teçhizat, makine ve yedek parçaları ile sarf malzemelerinin bulunduğu malzemenin niteliğini koruyacak uygun saklama koşullarına sahip, her an göreve hazır belirli bir sistem ve düzen içerisinde işletilen açık ve kapalı alanlar,
Dalış Amiri	Dalış eğitim ve görevlerinde, sathıta veya suda dalışı idare eden, ihtisas sahibi kıdemli personeli,
Dalış Ekip Amiri	Birlik veya il müdürlüklerinde su altında arama ve kurtarma ekiplerinin dalış eğitimi ve arama görevlerinde, birlik müdürü/il müdürünün teklifi üzerine valilik makamının onayı ile görevlendirilecek kıdemli kurbağa adam personelini,
Eğitim	Arama ve Kurtarma personelinin mesleki gelişimini artırmak, bilgi, beceri, yetenek ve davranışlarını geliştirmek amacıyla düzenlenen teorik ve uygulamalı çalışmaları,
Ekip Amiri	Birlik müdürlükleri veya il ekiplerinde arama ve kurtarmaya ilişkin görevleri yerine getirmek üzere birim amirine bağlı oluşturulan ekibin yöneticisini,
Hipotermi	Vücut merkez sıcaklığının 35°'nin altına düşmesi sonucu yaşanan rahatsızlığı,
Ilık Bölge	Tehlikeli bölgenin tespit edildiği sıcak bölge sınırından itibaren soğuk bölgeye kadar olan ekibin her an sıcak bölgeye giriş yapmaya hazır bulunduğu bölgeyi,
İhtisas	Arama ve kurtarma hizmetlerinin yerine getirilmesi için oluşturulan branşlarda görev alan personelin özel yetenek, teknik bilgi ve beceri gerektiren alanlarda uzmanlaşmayı,
İhtisas Ekibi	Arama ve kurtarma hizmetlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla özel yetenek, teknik bilgi ve beceri gerektiren branşlarda uzmanlaşmış personelden oluşturulan ekibi,

İhtisas Ekip Personeli	Arama ve kurtarma hizmetlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla özel yetenek, teknik bilgi ve beceri gerektiren branşlarda uzmanlaşmış personeli,
İl Ekipleri	İl Afet ve Acil Durum Arama ve Kurtarma Ekiplerini,
İl Müdürlüğü	İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğünü,
İncinebilir Gruplar (Dezavantajlı/Özel İhtiyaç Sahibi)	Bu kavram(lar) fiziksel, sosyal ve ekonomik olarak farklı özelliklere sahip olan grupları işaret eder. Fiziksel ve zihinsel engelliler, kronik hastalığı bulunanlar, yaşlılar, okur-yazar olmayanlar, çocuklar, hamile ve yeni doğum yapmış kadınlar, mülteciler ve yabancılar,
İş Geliştirme	Yönetim, operasyon, sağlık, Arama ve Kurtarma, lojistik ve haberleşme operasyonlarının daha etkin ve verimli gerçekleştirilmesi amacıyla Arama ve Kurtarma çalışmalarına yönelik uygulamaları geliştirmeye yönelik, iş, bireysel ve sosyal kapasite geliştirme çalışmalarını,
KBRN	Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer,
Kontamine	Kirliliği,
Konuşlanma	Belli bir yere veya bölgeye yerleşimi,
Köpekli Arama	Yeri bilinmeyen kişilerin bulunması amacıyla yerinin tespiti için eğitilmiş köpek kullanılarak yapılan arama çalışmalarını,
Kurbağa Adam	Su altı Sporları Federasyonları tarafından verilmiş asgari üç yıldız balık adam brövesine sahip olan ve komisyon tarafından yapılacak sınavda başarı gösteren ve ekibe katılmaya ilişkin ilgili yönergedeki kriterleri sağlayan personeli,
Kurtarma	Afet ve acil durumlarda yaralı olan ya da hayatı tehlikesi bulunan, kendi başına kurtulamayan afetzede veya kazazedinin bulunduğu yerden güvenli bir yere alınmasını,
Olay Bölgesi	Birden fazla olay yerini kapsayan bölgeyi,
Olay Yeri	Arama ve kurtarma faaliyeti gerçekleştirilen yeri,
Saha Operasyon Koordinasyon Merkezi	Olay bölgesi veya olay yerinde operasyon sürecini takip etmek için kurulan yönetim merkezini,

Saha Koordinatörü	Olay bölgesi veya olay yerinde operasyon sürecini yöneten kişiyi,
Raportör	Müdahale operasyonlarının sonunda faaliyet ile alakalı doküman, fotoğraf ve raporları tutan kişiyi,
Seferberlik	Afet ve acil durum hallerinde Arama ve Kurtarma birlik ve ekiplerinin haberleşme, toplanma, yüklenme, intikal, konuşlanma ve geri dönüş süreçlerinin tamamını,
Sıcak Bölge	Müdahalesinin yapıldığı ve yaşamı tehdit eden bölgeyi,
Soğuk Bölge	Müdahale ekip ve ekipmanlarının hazır bulunduğu güvenli bölgeyi,
Sorumluluk Bölgesi	Birlik müdürlüklerinin arama ve kurtarma faaliyetlerini desteklemek ve koordine etmekten sorumlu olduğu il gruplarını,
Şube Müdürü	İl afet ve acil durum müdürlüğü il ekiplerinden sorumlu Şube Müdürü'nü,
Teknik Arama	Yeri bilinmeyen kişi veya kişilerin bulunması ve kurtarılması amacıyla yerinin tespiti için özel yöntemler kullanılarak yapılan çalışmaların bütünü,
Yürüeyilen Kazazede	Kendi kendine yürüeyilen ve verilen basit talimatları anlayarak yerine getireyilen kazazede, y,
Yürüyemeyen Kazazede	Sedye üzerinde bulunan, yürüyemeyen veya bilincini kaybetmiş kazazede, y ifade eder.

“Dağda Arama ve Kurtarma Standart Operasyon Prosedürleri El Kitabı”

AFAD Başkanı Sn. Vali Okay MEMİŞ tarafından onaylanarak 01.07.2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

ÖNSÖZ

Değerli Meslektaşlarım,

Dağlık ve zorlu coğrafi bölgelerde gerçekleştirilen arama ve kurtarma operasyonları, teknik bilgi, yüksek fiziksel dayanıklılık ve dikkatli planlama gerektirir. Bu tür operasyonlar, yalnızca kayıp veya yaralı bireylerin hayatını kurtarmayı değil, aynı zamanda ekiplerimizin güvenliğini de sağlamayı hedefler. Dağ ortamında karşılaşılan değişken hava koşulları, dik yamaçlar, çığ riski gibi faktörler, arama ve kurtarma operasyonlarını daha da karmaşık hale getirir.

AFAD olarak, dağda arama ve kurtarma operasyonlarında görev yapan ekiplerimizin bilgi ve donanımını artırmak, aynı zamanda operasyonların etkinliğini yükseltmek amacıyla **“Dağda Arama ve Kurtarma Standart Operasyon Prosedürleri El Kitabı”**nı hazırlamış bulunmaktayız. Bu el kitabı, dağlık bölgelerde yürütülen operasyonların her aşamasında rehberlik sağlayacak şekilde tasarlanmıştır.

Kitap, ekiplerin karşılaşılabileceği zorluklardan kullanılan ekipmanlara, güvenlik önlemlerinden operasyonel süreçlere kadar kapsamlı bilgiler sunmaktadır. Zorlu arazi koşullarında sedye taşıma teknikleri, ip sistemlerinin güvenli kullanımı, yaralı stabilizasyonu, uzun süreli bekleyişlerde hipotermi riskine karşı alınması gereken önlemler ve ekipman seçimi gibi konular detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Dik yamaçlarda, dar geçitlerde veya kayalık bölgelerde yaralı taşınmasının nasıl güvenli ve etkili bir şekilde yapılacağına dair öneriler, ip ve makara sistemleri ile desteklenen taşıma yöntemleriyle birlikte açıklanmış; bu bilgiler, ekip üyelerinin koordinasyonunu artırmak, operasyonel kazaları önlemek ve hem sahada görev yapan personelin hem de operasyonları yöneten yöneticilerin işini kolaylaştırmak amacıyla sunulmuştur.

Zorlu koşullarda hayatta kalma ve ekiplerin dayanıklılığını artırmaya yönelik stratejiler de bu el kitabında önemli bir yer tutmaktadır. Hızla değişebilen hava koşullarına uyum sağlama, çığ tehlikesine karşı önlemler alma, kar mağarası veya acil bannak yapımı gibi konular, operasyon ekiplerinin hazırlıklı olmasını sağlayacak şekilde ele alınmıştır.

Bu önemli çalışmanın hazırlanmasında emeği geçen tüm meslektaşlarıma ve uzmanlarımıza teşekkür ederim. Ayrıca, afet yönetimi alanındaki vizyoner liderliği ve desteğiyle çalışmalarımıza yön veren **İçişleri Bakanımız Sayın Ali YERLİKAYA**'ya özel teşekkürlerimi sunuyorum. Kendilerinin katkıları, daha güvenli ve hazırlıklı bir Türkiye için yürüttüğümüz çalışmalarda bize rehberlik etmektedir.

Bu el kitabının, dağda arama ve kurtarma operasyonlarında hayat kurtarma hedefimize önemli bir katkı sağlayacağına ve ekiplerimizin daha etkin bir şekilde çalışmasına olanak tanıyacağına yürekten inanıyorum.

Okay MEMİŞ

Vali

AFAD Başkanı

SUNUŞ

Değerli Çalışma Arkadaşlarım,

Afet ve acil durumlara müdahalede her geçen gün daha bilinçli, planlı ve etkili bir yapıya ulaşma hedefiyle çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu çerçevede hazırlanan **Dağda Arama ve Kurtarma Standart Operasyon Prosedürleri El Kitabı**, sahada görev yapan ekiplerimizin operasyonel süreçlerini daha etkin bir şekilde yürütmesini sağlamak, iş birliğini geliştirmek ve müdahale süreçlerinde standardizasyon oluşturmak amacıyla tasarlanmıştır.

Bu kitap, dağda arama ve kurtarma çalışmalarında görev alan İl Müdürlüklerimizden STK'lara kadar geniş bir yelpazede faaliyet gösteren tüm paydaşlarımıza önemli bir rehber olacaktır. İçeriğinde yer alan bilgiler, operasyonların hazırlık, planlama ve müdahale aşamalarında karşılaşılan zorlukların üstesinden gelmek için gerekli olan temel araçları sunmaktadır. Sahadan edinilen tecrübelerin, uluslararası standartların ve yenilikçi yaklaşımların harmanlanmasıyla oluşturulan bu kaynak, ekiplerimizin sahadaki başarılarına katkı sağlayacaktır.

AFAD İl Müdürlüklerimize, sahadaki uygulamalardan elde edilen bilgi birikimlerini ve değerli önerilerini bizlerle paylaşarak bu eserin zenginleşmesine katkı sağladıkları için teşekkürlerimi sunuyorum. İl Müdürlüklerimiz, arama ve kurtarma operasyonlarının sahadaki ana unsuru olarak, kitaptaki bilgilerin uygulanmasında da büyük bir role sahiptir.

Bu değerli çalışmanın oluşturulmasında emeği geçen, titiz bir şekilde çalışan ve uzun bir süreç boyunca özveriyle görev yapan kitabı hazırlayan komisyon üyelerimize şükranlarımı ifade etmek istiyorum. Onların katkıları, bu el kitabının amacına ulaşmasında en büyük etken olmuştur.

Son olarak, her çalışmamızda olduğu gibi, bu süreçte de bizlere yol gösteren ve desteklerini her daim hissettiren **AFAD Başkanımız Vali Sayın Okay MEMİŞ**'e teşekkürlerimi sunarım. Kendilerinin liderlik ve vizyoner yaklaşımları, afet yönetimi alanında daha sağlam adımlar atmamıza olanak sağlamaktadır.

Bu el kitabının, sahada görev yapan tüm ekiplerimize katkı sunmasını, daha etkin ve koordineli çalışmalar yürütülmesine rehberlik etmesini temenni ediyor, tüm mesai arkadaşlarımıza ve paydaşlarımıza başarılar diliyorum.

Dr. Sadi ERGİN

Afetlere Müdahale Genel Müdürü

NO	SOP ADI	SOP NO	Yürürlük Tarihi
1.	Dağda Arama ve Kurtarma Operasyonları Tanım ve Terminolojisi	SOP-001	01/07/2024
2.	Dağda Arama ve Kurtarma Operasyonları İçin Yapılacak Hazırlık Çalışmalarında Uygulanacak Standart Operasyon Prosedürü	SOP-002	01/07/2024
3.	Dağda Arama ve Kurtarmada Basın ve Halkla İlişkiler Standart Operasyon Prosedürü	SOP-003	01/07/2024
4.	Dağda Arama ve Kurtarmada Haberleşme Standart Operasyon Prosedürü	SOP-004	01/07/2024
5.	İl/İlçe Afet Ve Acil Durum Yönetim Merkezleri'nde (Aadyım) Görev Yapan Personel İçin Dağda Arama Ve Kurtarma İhbarının Değerlendirilmesi Standart Operasyon Prosedürü	SOP-005	01/07/2024
6.	Dağda Arama ve Kurtarma Personelinin Helikopter İle İntikali Standart Operasyon Prosedürü	SOP-006	01/07/2024
7.	Dağda Arama ve Kurtarma Operasyonlarında Olay Yerine Giriş ve Planlama Safhasında Uygulanacak Standart Operasyon Prosedürü	SOP-007	01/07/2024
8.	Dağda Arama ve Kurtarma Operasyonlarında Drone Kullanımına Dair Standart Operasyon Prosedürü	SOP-008	01/07/2024
9.	Dağda Arama ve Kurtarma Operasyonlarında Köpekli Arama Ekibi Standart Operasyon Prosedürü	SOP-009	01/07/2024
10.	Yaz Şartlarında Dağda Arama ve Kurtarma Olayının Değerlendirilmesi ve İcrası Standart Operasyon Prosedürü	SOP-010	01/07/2024
11.	Kış, Buzul ve Yüksek İrtifa Şartlarında Dağda Arama ve Kurtarma Olayının Değerlendirilmesi ve İcrası Standart Operasyon Prosedürü	SOP-011	01/07/2024

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	III-IV
TANIMLAR.....	V-VIII
ÖNSÖZ	XI
SUNUŞ	XIII
DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OPERASYONLARI TANIM VE TERİNOLOJİSİ	1
DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OPERASYONLARI İÇİN YAPILACAK HAZIRLIK ÇALIŞMALARINDA UYGULANACAK STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ	5
DAĞDA ARAMA VE KURTARMADA BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ	11
DAĞDA ARAMA VE KURTARMADA HABERLEŞME STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ	15
İL/İLÇE AFET VE ACİL DURUM YÖNETİM MERKEZLERİ'NDE (AADYM) GÖREV YAPAN PERSONEL İÇİN DAĞDA ARAMA VE KURTARMA İHBARININ DEĞERLENDİRİLMESİ STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ	25
DAĞDA ARAMA VE KURTARMA PERSONELİNİN HELİKOPTER İLE İNTİKALİ STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ	29
DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OPERASYONLARINDA OLAY YERİNE GİRİŞ VE PLANLAMA SAFHASINDA UYGULANACAK STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ	35
DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OPERASYONLARINDA DRONE KULLANIMINA DAİR STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ	41
DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OPERASYONLARINDA KÖPEKLİ ARAMA EKİBİ STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ	47
YAZ ŞARTLARINDA DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OLAYININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE İCRASI STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ	51
KIŞ, BUZUL VE YÜKSEK İRTİFA ŞARTLARINDA DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OLAYININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE İCRASI STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ	59

1. BÖLÜM

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA
OPERASYONLARI TANIM VE
TERMINOLOJİSİ

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OPERASYONLARI TANIM VE TERMİNOLOJİSİ

SOP No:	01-2024
Yürürlük Tarihi:	01/07/2024
Revizyon No. ve Tarih:	0001-28/03/2024
Sayfa No:	001

TANIMLAR VE TERMİNOLOJİ

Dağda Arama ve Kurtarma: Dağlık ve zorlu arazilerde kaybolmuş, mahsur kalmış veya yaralanmış kişi/kişileri yerini tespit etme ve dağcılık teknikleri kullanılarak yapılan kurtarma işlemidir.

Yaz Şartlarında Dağda Arama ve Kurtarma: Mevsimsel olarak; 21 Mart- 21 Aralık tarihleri arasında dağlarda yapılan Arama ve Kurtarma operasyonlarını ifade eder. Coğrafya ve iklim şartlarına göre operasyonların icrası değişiklik gösterebilir.

Kış Şartlarında Dağda Arama ve Kurtarma: Mevsimsel olarak; 21 Aralık- 21 Mart tarihleri arasında dağlarda yapılan Arama ve Kurtarma operasyonlarını ifade eder. Coğrafya ve iklim şartlarına göre operasyonların icrası değişiklik gösterebilir.

Buzulda Arama ve Kurtarma: Buzul yüzeyinin düzensizliği, buzul çatlakları ve diğer doğal tehlikeler gibi buzul bölgelerinde kaybolmuş, yaralanmış veya mahsur kalmış kişilerin bulunması ve güvenli bir şekilde kurtarılması için gerçekleştirilen faaliyetleri kapsar.

Yüksek İrtifada Arama ve Kurtarma: Genellikle dağlık veya alp bölgelerinde, yüksek rakımlarda (1500 metreden daha yüksek rakımlar) kaybolmuş veya yaralanmış kişilerin bulunması ve kurtarılması sürecidir.

2. BÖLÜM

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA
OPERASYONLARI İÇİN YAPILACAK
HAZIRLIK ÇALIŞMALARINDA
UYGULANACAK STANDART
OPERASYON PROSEDÜRÜ

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OPERASYONLARI İÇİN YAPILACAK HAZIRLIK ÇALIŞMALARINDA UYGULANACAK STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ

SOP No:	02-2024
Yürürlük Tarihi:	01/07/2024
Revizyon No. ve Tarih:	0001-28/03/2024
Sayfa No:	005

TANIM:

Bu SOP, Dağda Arama ve Kurtarma olaylarında (kaya, buzul, kar, yüksek irtifa) ilk müdahale personeli ve karar vericilere yönelik bilgi sağlamak, tavsiye vermek ve rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Dağda Arama ve Kurtarma olaylarının mahiyeti meydana gelen olaylara veya diğer koşullara göre değişiklik gösterebilmekte olup her olay için uygulanacak prosedürler de kısmen farklı olabilecektir. Prosedürlerin ne şekilde uygulanacağına yönelik nihai değerlendirme, karar vericilerin ve ilk müdahale personelinin inisiyatifindedir.

Bu SOP, Dağda Arama ve Kurtarma görevini icra edecek Arama ve Kurtarma personelinin olay yerine gitmeden önceki ön hazırlık sürecine yönelik talimatları içerir.

TALİMATLAR:

1. Yıllık eğitim ve tatbikat planları oluşturun.
2. Yıllık eğitim ve tatbikat planları doğrultusunda yılda en az bir defa olmak üzere ilgili kurum/kuruluş ve STK'lar (akredite olan) ile eğitim ve tatbikatlar yapın.
3. Düzenli aralıklarla farklı coğrafi bölgeler ve iklimlerde eğitim ve tatbikatlar yapılarak, tüm ekip personelinin Dağda Arama ve Kurtarma konusunda teknik yetkinliğe sahip olunmasını ve bu kabiliyetlerin güncel tutulması sağlayın.
 - a. Yaz Dağcılığı Arama ve Kurtarma Eğitimleri
 - b. Kış Dağcılığı Arama ve Kurtarma Eğitimleri
 - c. Buzulda Arama ve Kurtarma Eğitimi
 - d. Yüksek İrtifa Arama ve Kurtarma Eğitimi
4. Dağda arama ve kurtarmada kullanılan malzeme ve ekipmanları teknik özelliklerine göre düzenli olarak bakım ve kontrollerini yapın.
5. Yeni çıkan ekipmanlar hakkında bilgi edinin.
6. Ekipman kullanım tekniklerinde değişiklik oldu ise doğru kullanım yöntemlerini öğrenin.
7. Yüksek irtifa görevlerine hazırlık için Aklimatizasyon (yüksek irtifaya uyum) sağlamak ve personelin kapasitesini artırmak amacı ile belirli aralıklarla yüksek irtifa faaliyetleri yapın.

Müdahalede Kullanılacak Asgari Düzey Malzeme ve Ekipmanın Belirlenmesi:

Dağda Arama ve Kurtarma olayına müdahalede bulunacak personelin sahip olması gereken ekipman, aşağıda yer alan başlıklar altında olayın büyüklüğü, türü ve müdahalede bulunan personel sayısına göre belirlenmelidir:

Kişisel Ekipman

A) Yaz Dönemi için:

1. Arazi ve iklime uygun kıyafet	8. Kafa lambası	15. Mat
2. Personel kişisel koruyucu ekipmanları	9. Kask	16. Tozluk
3. Telsiz	10. Eldiven	17. Termos
4. Kişisel sırt çantası	11. Emniyet kemeri	18. Powerbank
5. Kumanya	12. Yağmurluk	19. Termal Battaniye
6. Döğük	13. Uykü tulumu	
7. El feneri	14. Kişisel iniş, tırmanış ve emniyet alma ekipmanları	

B) Kış Dönemi için:

1. Arazi ve iklime uygun kıyafet (Termal İçlik ve Çorap, Kaz Tüyü Mont vb.)	10. Emniyet kemeri	21. Tozluk
2. Personel kişisel koruyucu ekipmanları	11. Kişisel iniş, tırmanış ve emniyet alma ekipmanları	22. Mat
3. Telsiz	12. Baton	23. Hedik
4. Kişisel sırt çantası	13. Krampon	24. Life-beep (yaşam sinyal) cihazı, (yedek pilleri ile birlikte),
5. Döğük	14. Kar-Buz Kazması	25. Çığ Sondası
6. El feneri	15. Bivak	27. Termos
7. Kafa lambası	16. Termal Battaniye	28. Powerbank
8. Kask	17. Tipi gözlüğü	29. Cep Sobası
9. Eldiven	18. Balaklava	
	19. Panço	
	20. Uykü tulumu	

Dağ Operasyonu Harekât Üssü (Ana Kamp) Ekipmanları:

1. Yönetim çadırı	9. Yazıcı	16. Varsa mobil koordinasyon aracı
2. Lojistik çadırı	10. Ara kablo	17. İş makinaları
3. Medikal çadırı	11. Güç kaynağı	18. Geniş alan aydınlatması
4. Sosyal çadır	12. Kar motoru, ATV, UTV, Kross Motor, 8x8 amfibik araç	19. Çadır içi aydınlatma
5. Kamp çadırları	13. Hava araçları (Helikopter, İHA)	20. Basınç odası
6. Drone	14. Snowtrack	
7. Harita	15. Kayıp arama evrak klasörü	
8. Laptop		

Dağ Operasyonları Kurtarma Ekipmanları (UIAA-CE-EN-NFPA standartlarında olacak):

A) Yaz Operasyonları İçin:

1. İpler (Statik, Dinamik)	10. Karabina	18. Konumlandırıcılar
2. Yardımcı ipler	11. Makaralar	19. Liberatör
3. Perlon Bant	12. Sikke, takoz ve diğer emniyet malzemeleri	20. Tırmanış ve iniş aletleri (jumar, ATC, sekizli plaka vb.)
4. Emniyet Kemer	13. Kaya Çekici	21. Bolt Matkabı
5. Üçgen Kurtarma Kemer	14. Kaya Tırmanış Ayakkabısı	22. Bolt ve Bolt Kulakçığı
6. Express set	15. Sedy	23. Dinamometre
7. İp Korumucular	16. Düşüş durdurucu ekipmanları	24. Dört Mevsim Kamp Çadırı
8. İp çantası	17. Şok Emiciler	
9. Teknik malzeme çantası		

B) Kış Buzul ve Yüksek İrtifa Operasyonları İçin:

1. 5 mevsim çadır	6. Kar Küreği	11. Karabina
2. Deadman	7. İpler (Statik ve Dinamik)	12. Makaralar
3. Kar kazığı	8. Perlon Bant	13. Sedy
4. Kar vidası	9. Emniyet Kemer	14. Tırmanış ve iniş aletleri (jumar, Atc, Sekizli plaka vb.)
5. Buz vidası	10. Üçgen Kurtarma Kemer	

Dağda Arama ve Kurtarma Operasyonları İçin Ortak Ekipmanlar

1. Ocak	5. GPS	9. Aksiyon kamerası
2. Mutfak seti	6. Pusula	10. Acil Durum İşaret çubuğu
3. Kumanya	7. Harita	11. Sis bombası
4. Dürbünler	8. İlk yardım çantası	

Dağda Arama ve Kurtarma Çalışma Döngüsü 7 Bölümde Sınıflandırılabilir:

- Hazırlık:** Hazırlık aşaması, Dağda Arama ve Kurtarma müdahaleleri öncesindeki dönemdir. Bu aşamada ekipler eğitim ve tatbikatlar yürütür. Ekipman ve malzemelerin bakım onarımlarını düzenli olarak yapar, varsa eksiklikleri giderir. Önceki görev tecrübelerini gözden geçirir ve geleceğe yönelik müdahaleleri planlar.
- İntikal:** Operasyonel bir görevin oluşmasının ardından hemen sonraki dönemdir. Ekipler, dağda arama ve kurtarma müdahalesinde bulunmak için hızlı intikal faaliyeti gerçekleştirir.
- Kaynak Yönetimi:** Operasyonun niteliğine göre ihtiyaç duyulabilecek personel, araç gereç, ekipman vb. unsurların etkin ve verimli kullanılması sürecidir.
- Operasyonlar:** Ekiplerin olaydan etkilenen kazazede/kazazedelerin kurtarılması için dağda arama ve kurtarma operasyonları gerçekleştirdiği dönemdir. Bu aşamada ekipler olay bölgesinde Saha Operasyon Koordinasyon Merkezi'ne kaydolur, AFAD kurumunun operasyonla ilgili hedeflerine uygun şekilde dağda kurtarma operasyonlarını yürütür.

5. **Operasyonun Durdurulması:** Yetkili mercilerce (sahada çalışan uzman personelin de gerekli gördüğü tehlikeli hallerde) ekiplere dağda arama ve kurtarma operasyonlarının duraklatılacağı/durdurulacağı yönünde talimat verildiği dönemdir. Ekipler gerekli prosedürleri uygulayarak Saha Operasyon Koordinasyon Merkezi'ne dönüş yapar, eğer sahada çalışan uzman personel gerekli gördüğü tehlikeli hallerde operasyonu duraklatmış ise ekipler acilen en yakın güvenli bölgeye geçer ve tehlikenin geçmesini bekler.
6. **Operasyonun Sonlandırılması:** Yapılan çalışmalar sonucunda kazazede/kazazedelerin ilgili birimlere (sağlık, kolluk, defin) teslimiyle operasyon sonlandırılır. Dağda arama ve kurtarma operasyonuna katılan tüm ekipler ile olay yerinde bir tutanak tutularak yapılan çalışmalar kayıt altına alınır.
7. **Raporlama ve Geri Bildirim:** Ekiplerin kendi yerleşkelerine döndükten hemen sonraki dönemdir. Bu aşamada “Görev Bilgi Formu” hazırlanıp ilgili mercilere iletilir.

Şekil 1. Dağda arama ve kurtarmada olay döngüsü.

3. BÖLÜM

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA
OPERASYONLARINDA
BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER
STANDART OPERASYON
PROSEDÜRÜ

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OPERASYONLARINDA BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ

SOP No:	03-2024
Yürürlük Tarihi:	01/07/2024
Revizyon No. ve Tarihi:	0001-28/03/2024
Sayfa No:	011

TANIM:

Bu SOP, Arama ve Kurtarma olaylarında ilk müdahale personeli ve karar vericilere yönelik bilgi sağlamak, tavsiye vermek ve rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Arama ve Kurtarma olaylarının mahiyeti tehlikeli maddeye veya diğer koşullara göre değişiklik gösterebilmekte olup her olay için uygulanacak prosedürler de kısmen veya tamamen farklı olabilecektir. Bu nedenle prosedürlerin ne şekilde uygulanacağına yönelik nihai değerlendirme, karar vericilerin ve ilk müdahale personelinin inisiyatifindedir.

Bu SOP, olay yerinde görev yapan Arama ve Kurtarma müdahale ekiplerinin olay bölgesindeki halkla doğrudan iletişimine yönelik talimatları içerir. Basın mensuplarına olayla ilgili yapılacak açıklamalar bu prosedürün kapsamına girmemektedir.

TALİMATLAR:

- Yetkili makamlardan alınan talimatlar dışında hiçbir personel basın mensuplarına açıklama ve bilgi veremez.
- Ekip içerisinde olay yerindeki halkla iletişimi devamlı olarak sağlayacak sabit bir iletişim sorumlusu belirleyin. Bu kişi ekip amiri veya ekip amirinin belirleyeceği bir personel (olayla ilgili gerekli bilgileri, yetkililerin izin verdiği ölçüde vermek üzere) olabilir.
- Arama ve Kurtarma olaylarına müdahalede halkla etkin bir şekilde iletişim kurmak, olayla ilgili belirsizlikleri, endişeleri ve dedikoduları azaltacak, halkın verilen talimatlara uymasını / iştirakini sağlayacak ve müdahale personeline güveni arttıracaktır. Bu nedenle olay yerine varılan ilk andan itibaren çevredeki halkı olayla ilgili bilgilendirin.
- Arama ve Kurtarma olayları sizin için de korkutucu ve stresli olabilir. Ancak halkla iletişim kurarken sabırlı, sakin, anlayışlı ve ciddi olmaya özen gösterin.
- Halka bilgi vermeden önce mutlaka yerinde görev yapan diğer kurumların müdahale personeline kendinizi tanıttın ve verilecek bilgileri diğer kurumlarla iş birliği içerisinde belirleyin.

6. Olayla ilgili aşğıdaki bilgileri, yetkililerin izin verdiği ölçüde, anlaşılır ve gerçekçi olarak halkla paylaşın:
 - a) Olayın türü ve boyutu
 - b) Tehdidin meydana getirdiği / getirebileceği etkiler
 - c) Yürütülmesi planlanan / yürütölmekte olan müdahale faaliyetleri ve zaman planlaması
7. Olayla ilgili henüz bilgi sahibi değilseniz dahi, halka “Şu anda olayla ilgili çalışmalarımız devam ediyor, gelişmeler oldukça sizi bilgilendireceğiz.” şeklinde bir bilgilendirme yapın.

TAVSİYELER

1. İletişim stratejisi belirlenirken aşğıdaki hususları göz önünde bulundurun.
 - a) Olayın boyutu ile orantılı halkta ciddi korku ve panik meydana gelebilir. Olaya karşı verecekleri tepki aşırı duygusal olabilir.
 - b) Halkın bir acil duruma müdahaleye yönelik çok kesin ve olması gerekenden farklı beklentileri (gerçekçi olmayacak kadar kısa müdahale zamanı, olması gerekenden çok daha fazla sayıda müdahale personeli vb.) olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.
2. Halkı dinleyin. Bu, halkın endişelerini ve onlar için önemli olabilecek bilgileri daha net anlamınıza yardımcı olacaktır.

4. BÖLÜM

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA
OPERASYONLARINDA
HABERLEŞME STANDART
OPERASYON PROSEDÜRÜ

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OPERASYONLARINDA HABERLEŞME STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ

SOP No:	04-2024
Yürürlük Tarihi:	01/07/2024
Revizyon No. ve Tarihi:	0001-28/03/2024
Sayfa No:	015

TANIM:

Bu SOP; Arazide Kayıp Arama ve Kurtarma olaylarında ilk müdahaleciler ve karar vericilere yönelik bilgi sağlamak, tavsiye vermek ve rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Arama ve Kurtarma olaylarının mahiyeti meydana gelen olaylara veya diğer koşullara göre değişiklik gösterebilmekte olup her olay için uygulanacak prosedürler de kısmen veya tamamen farklı olabilecektir. Bu nedenle prosedürlerin ne şekilde uygulanacağına yönelik nihai değerlendirme, karar vericilerin ve ilk müdahale personelinin inisiyatifindedir.

Bu SOP, meydana gelebilecek Arazide Kayıp Arama ve Kurtarma olaylarına müdahalede olayın başlangıcından bitişine geçen sürede ki çalışmaları sıralı olarak aşamalara ayıran ve her bir aşama için çalışma gerekliliklerini tanımlamasına yönelik talimatları içerir.

Bu SOP, Ulusal ve Uluslararası düzeydeki Arama ve Kurtarma operasyonlarında uygulanacak haberleşme prensiplerini içerir. Haberleşme standart operasyon planı; genel anlamda, stratejik ve taktik haberleşme olmak üzere iki ana eksen üzerine oturtulmuştur. Taktik Haberleşme; VHF, UHF FM bantlarından yapılacak kısa mesafe telsiz haberleşmesini, Stratejik Haberleşme; HF/SSB telsiz ve uydu sistemini kapsamaktadır.

AMAÇ:

Bu planın amacı; afet ve acil durum operasyonlarının her aşamasında önemli bir husus olan haberleşmenin; yönetim, koordinasyon ve saha ekipleri boyutunda gerekli standartları belirlemek suretiyle kesintisiz, verimli ve güvenli bir iletişim faaliyeti yürütmektir.

GENEL TALİMATLAR:

A. AFET VE ACİL DURUM HALLERİNDE HABERLEŞME

1. Afet veya acil durumun boyutuna göre yapılacak görev alarm duyurusu, GSM şebekesi üzerinden SMS yoluyla yapılacaktır. Ayrıca telefon zinciri işletilecektir. Ekip çıkış yaparken;

AADYM'ye personel ve araç bilgilerini telefon veya telsizden bildirecektir. Birlik yapılanması bulunan illerde Birlik Müdürü veya Arama ve Kurtarma Birim Amiri bilgisi dahilinde dikkate alınacaktır. Gidilen görev mahallinin coğrafi şartları göz önünde bulundurularak varsa uydu telefonu da beraberinde götürülecektir ve numarası AADYM'ye bildirilecektir. Birlik yapılanması bünyesinde ayrıca bir Haber Merkezi bulunması halinde, tüm iletişim bu birimle yapılacaktır. Eğer bir yurt dışı operasyon söz konusu ise INSARAG standartları doğrultusunda haberleşme ekipmanı planlaması yapılmalıdır. Haberleşme/İletişim Uzmanı, gerek Yönetim Biriminin yürüteceği komuta kontrol işlevinin yerine getirilmesinde, gerek OSOCC/UCC/RDC kurulumu ve işletilmesi ihtimaline karşı, gerekli standart formlar, bilgi/işlem, ofis ekipmanını, kırtasiye malzemesini, manifestoya dahil edecektir.

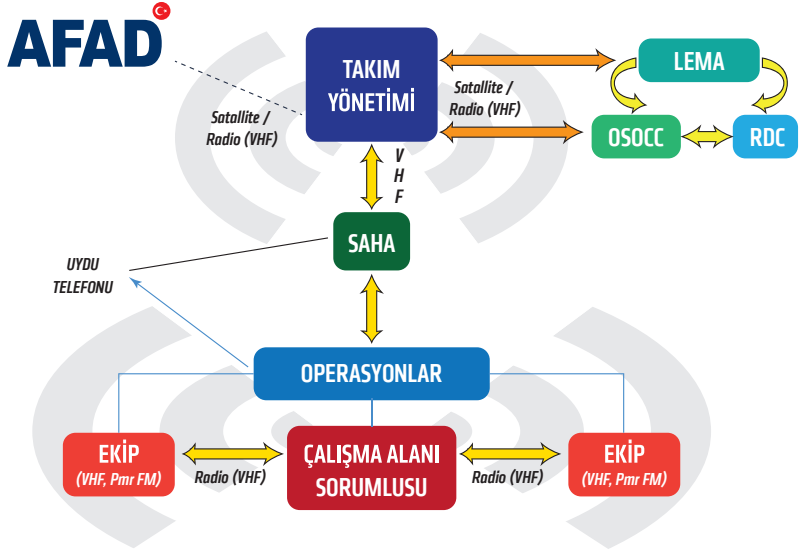
2. Mobilizasyon/intikal sürecinde gerekli ekip içi haberleşme; VHF/UHF telsizler ile yakın kanaldan veya/varsa PMR telsizlerden gerçekleştirilecektir. Araç konvoyu şeklinde yapılan intikallerde araç telsizleri kullanılacaktır.
3. Mobilizasyon/intikal sürecinde dış Birimlerle irtibat gerekliliği halinde iletişim, Ekip Amiri pozisyonundaki personelin belirleyeceği en pratik ve maliyetsiz yolla gerçekleştirilecektir.
4. İhtiyaç halinde haberleşme araçlarının bölgede uygun alanda konuşlandırılması için planlama yapılmalıdır.
5. Yurt içi ve yurt dışı mobilizasyonlarda, ihtiyaç kadar dizüstü bilgisayar, uydu telefonu ve uydu modem, gereği halinde Haberleşme Görevlisi tarafından kullanılmak üzere, sandıklama planı dışında tutulacaktır. Mümkün olduğu durumlarda Başkanlık AYM'ye durum bilgisi verilecektir.
6. Her türlü görev intikalinin varış bilgisi, bağlı bulunulan kendi AADYM veya Haber Merkezi'ne bildirilecektir. Yurtdışı varış bilgisi ise Başkanlık AYM'ye uygun iletişim aracı ile bildirilecektir.
7. Yerel yetkililer ile frekans kullanımları, varsa kısıtları, irtibat numaraları konularında bilgi paylaşımında bulunulacaktır.

B. OPERASYON

1. Yurt dışı operasyonlarda yerel otoritece belirlenen konuşlanma alanında derhal Yönetim Merkezi ve bünyesinde; UHF/VHF/HF telsiz cihazları, uydu modem, dizüstü bilgisayar, yazıcı gibi donanımdan müteşkil Haberleşme Birimi oluşturulur.
2. Haberleşme birimi, gereğinde UCC fonksiyonunu yerine getirecek şekilde dizayn edilecektir. Yurt içi operasyonlarda varılan bölgede AFAD JEMUS Geniş Alan alt yapısı varsa el ve araç telsizleri bölge seçimi menüsünden, bulunulan İl'e ayarlanacaktır. Bu sayede

İl Merkezi ve çevre İlçelerini kapsayan uzak lokasyonlar arası telsiz haberleşmesi, sistem üzerinden yapılabilir. JEMUS bulunmayan yerlerde konuşlanma, çalışma alanları arası mesafe, topografik özellikler, Ortak Afet Rôlesinin çalışma durumu, konuşlanma süresi gibi faktörler göz önüne alınacak, gerekirse seyyar rôle kurulumu seçeneği değerlendirilebilir.

3. Rôleye uygun yer sağlanamazsa veya sağlanıncaya kadar simplex görüşülemeyen noktalara uydur haberleşmesi yapılacaktır.
4. Yurt dışı operasyonlarda LEMA tarafından verilen frekans varsa telsiz cihazlarına yüklenecektir.
5. Eğer konuşlanma ile çalışma sahaları arasındaki rôle haberleşmesinde problemle karşılaşırsa, LEMA ile irtibata geçilerek rôlenin güvenli biçimde çalışabileceği yüksek bina, hakim tepe şeklinde korunaklı, uygun bir yer için keşif yapılacak ve imkan dahilinde tahsisi talep edilecektir.
6. Yurt dışında diğer Ülke Ekipleri ile öncelikli iletişim kanalı, telsiz haberleşmesi olacaktır. Telsiz görüşmesi yapılamayan; LEMA, OSOCC, UCC gibi birimlerle uydur telefonu üzerinden irtibat sağlanacaktır.
7. Operasyon sürecinde, Başkanlık, OSOCC, UCC raporlamaları, yurt içinde faaliyet gösteren servis sağlayıcı modemleri ve özellikle yurt dışında uydur modem üzerinden internet ortamında yapılacaktır.
8. Çalışma sahasında Ekipler operasyonel taktik haberleşmelerini tercihen PMR lisanssız telsizlerle yapacaktır. Konuşlanma alanı dahilinde de yine aynı telsiz cihazları ile haberleşme yapılacaktır.
9. Çalışma sahası ve konuşlanma alanı (BoO) arasındaki haberleşme, öncelikli olarak VHF band telsiz aracılığıyla, bunun mümkün olmadığı durumlarda ise uydur sistemi ile sağlanacaktır.
10. Telsiz haberleşme trafiğinde karmaşa olmaması için, operasyonel çalışma sahaları ile Ekip Yönetim Merkezi/AADYM/Mobil Koordinasyon Merkezi arasındaki iletişim, Saha Operasyon Sorumlusu tarafından gerçekleştirilecektir. Söz konusu haberleşme yurt içinde JEMUS alt yapısı bulunan illerde GA kanallarından yapılacaktır.
11. HF/SSB telsiz sistemi son alternatif olarak yedekte tutulacaktır.
12. Telsiz cihazlarında yaşanan problemler, cihaz ve batarya değişimi ile giderilecektir.

Şekil 2. İletişim Akış Şeması

C. AFET VE ACİL DURUMUN SONA ERMESİ;

1. Geri dönüş safhasında kurulu sistemler kontrol listesi kullanılarak toplanacaktır.
2. Yurt dışı operasyonlarında BoO kampı toplanıp rölenin devreden çıkarılmasını takiben demobilizasyon süresince VHF yakın kanal veya PMR telsiz haberleşmesi kullanılacaktır. Yurt içinde kara yolu konvoy intikallerinde araç telsizlerinden VHF yakın kanal kullanılacaktır.
3. Bu süreçte yine gerektiğinde kullanmak üzere uydu telefonları hazır halde bulundurulacaktır.

D. GÖREV SONRASI;

1. Kullanılan haberleşme ekipmanının genel kontrolü yapıp varsa eksiklikleri giderilecektir.
2. Haberleşmede yaşanan problemler ve bunların giderilmesi konusunda yapılması gerekenler değerlendirilip, gerekli kapasite artırımı ile ilgili bir rapor ve eylem planı hazırlanacaktır.

Ek Güvenlik Talimatları;

1. Telsiz haberleşmesi kolaylıkla dinlenebilir, bu sebeple güvenli bir telsiz haberleşmesi için bu durum daima göz önünde bulundurulur.

2. Tüm telsiz görüşmelerinde, kodlar (çağrı işaretleri)” kullanılır. Bu kodlar önceden belirlenerek kullanıcılara tebliğ edilir. Kullanıcılara bu kodlardan başka kod verilmez.
3. Çağrı işaretlerini (kodları) kullanırken; açıklayıcı tabir ve terimlerden, isim, ünvan ve rütbe söylemekten kesinlikle kaçınılır. Hazırlanan çağrı işaretlerin kullanılması sistem güvenliği yönünden gereklidir.
4. Operasyonlar esnasında Merkezde AFAD Başkanlık AYM, İllerde İl AADYM'ler, olay bölgesinde Saha Operasyonları Yönetim Merkezi bünyesinde görev yapan Haberleşme Birimi, haberleşmede en üst yetkili birimlerdir. Buralardan verilecek talimat ya da komutlar, tüm birimler tarafından haberleşme disiplini ve kuralları açısından eksiksiz biçimde yerine getirilir.
5. Gizlilik dereceli konular, önemli ve uzun haberler telsiz aracılığı ile konuşulmaz.
6. Telaffuzunda güçlük çekilen kelimeler için Ek-3'teki Milli Fonetik Alfabe'den istifade edilir. Yabancılarla konuşurken Uluslararası Fonetik Alfabe kullanılır.
7. El ve araç telsizleri ile mümkün olduğunca diğer insanların ve toplulukların duymayacağı mesafeden konuşma yapılır.
8. El telsizi verilen personel, konuşmayı sadece kendisi yapar ve telsizini başkalanna vermez.
9. Telsizlerin ses ayarları, bekleme anında iken; bulunduğu mekan veya sahanın ses düzeyine göre karşıdan gelebilecek anonsların kullanıcının duyabileceği; ancak telsize uzak mesafedeki kişilerin duymayacağı derecede düşük tutulur. Mümkünse kulaklık kullanılır.
10. Konuşmaya başlamadan önce çevrimde başka bir haberleşme olup olmadığını anlamak amacı ile kısa süre dinleme yapılır.
11. Kanal meşgul değilse görüşme yapmak için mandala basıldıktan 1-2 saniye sonra çağrı yapılır ve konuşma süresi boyunca basılı tutulur. Kanal meşgul ise önemli bir durum olmadıkça araya girilmez.
12. Çağrı yapan istasyon önce kendi çağrı kodunu daha sonra karşı tarafın çağrı kodunu söyler.
13. Telsiz haberleşmesinde ifadeler mümkün olduğunca kısa, öz ve anlaşılır şekilde olmalıdır.
14. Frekanslarda gizli, hakaret edici ve aşağılayıcı açıklamalar yapılmaz.
15. Ses bozulmasına neden olacağından yüksek sesle konuşma yerine normal tonla konuşulur ve el telsizi/ telsiz mikrofonu ağızdan en az 10 cm. uzakta tutulur.
16. El telsizi ile konuşurken anten daima yukarıya doğru ve mümkün olduğunca dik tutulur.
17. Görüşmede ses kalitesinde sorun varsa, öncelikle cihazın; bulunduğu yer, yön ve çıkış gücünde sorun olup olmadığı kontrol edilir. Sorun yoksa, karşı operatörden benzer bir kontrol istenir.
18. Konuşma bittiğinde mandal bırakılarak karşı istasyon dinlenir.

19. Çağrı alan istasyon, kendi çağrı kodunu da belirterek "DİNLİYORUM/DİNLEMEDE" demek suretiyle çağrının alındığını karşı tarafa bildirir.
20. Çağrıda iletilen mesaj anlaşılmış ise "ALINDI/ANLAŞILDI", mesaj anlaşılmamış ise "ANLAŞILMADI TEKRAR EDİN" şeklinde net ifadeler kullanılır.
21. Çağrıda belirtilen mesaj aktarılrken yanlış ifade kullanılmışsa "DÜZELTİYORUM" ifadesi kullanılır.
22. Konuşma sırası karşı tarafa bırakılırken veya çağrı bitirilrken "TAMAM" ifadesi kullanılır.
23. Telsiz cihazları görev esnasında daima açık bulundurulur. Zorunlu olarak cihazın kapatılacağı durumlarda bağlı bulunulan haber merkezine bilgi verilir.
24. Acil durumlarda araç telsizi ile araç çalıştırılmadan, kısa süreli olmak kaydı ile haberleşme yapılabilir. Ancak uzun konuşmalarda araç aküsünün zarar görmemesi için araç çalıştırılır. Telsiz cihazının zarar görmemesi için araç çalıştırılmadan önce telsiz cihazı kapatılmalı, aracın çalıştırılmasına müteakip tekrar açılmalıdır.
25. Deprem, yangın, su baskını, kazalar ve erken uyarı gibi afet ve acil durum haberlerinin iletilmesi için yapılan görüşmelere hiç bir suretle müdahale edilmez.
26. Görev esnasında haber merkezi ile görevdeki ekipler arasındaki irtibatı sağlamak için araç telsizinin başında mutlaka personel bulundurulur. Bulundurulamayacaksa bağlı bulunan haber merkezine bilgi verilir.
27. Sabit istasyonlardan ve araç telsizlerinden yapılacak konuşmalardan telsizi kullanan personel sorumludur.
28. El telsizi tahsis edilen personel, telsizin çalışır durumda olmasından, bakım ve şarjından sorumludur.
29. Müdahaleler diğer haberleşme cihazlarının kapsama alanı dışında ve uzun süreli olacaksa, telsizler için yedek bataryalar ve mümkün olduğunda kullanılabilecek şarj cihazları bulundurulur.
30. JEMUS GA1, GA2, diğer AFAD röle kanalları üzerinden yapılan görüşmeler uzun tutulmaz. Gerekliyse düz bir simpleks frekansa geçilip görüşmeye oradan devam edilir. El ve araç telsizi ile yapılan çağrılara, karşı taraf cevap vermiyorsa haber merkezi uyarılır. Diğer haberleşme araçları ve yöntemleri ile iletişim sağlanır.
31. El ve araç telsizleri birbirleriyle iletişim sağlayamıyorsa, bağlı bulunulan haber merkezi aracılığı ile iletişim sağlanır.
32. Uydu modemler, ses haberleşmesi, e-posta gönderimi ve metin haberleşmesi sağlayan mobil uygulamalar ile metin, resim, bilgi notu ve konum paylaşımı amacıyla kullanılır. Görüntü aktarımı, görüntülü görüşme gibi geniş bant gerektiren ve yüksek veri alışverişi yapan faaliyetlerde kullanılmaz.

33. Uydu telefonları afet ve acil durumlarda, tatbikat ve test amaçlı çok gerekli hallerde kullanılır. Amacı dışında kullanılmaz.

Ekipman;

1. Haberleşme Aracı
2. El telsizi (VHF, UHF)
3. Sabit telsiz (HF, VHF, UHF)
4. Araç telsizi
5. PMR telsiz
6. Anten
7. Anten kablosu
8. Mobil röle
9. Uydu modem
10. Uydu telefonu
11. Diz üstü bilgisayar
12. Yazıcı
13. Mantar pano
14. Portatif beyaz yazı tahtası
15. Tahta kalemi
16. Kırtasiye malzemesi
17. Jeneratör
18. İnvertör
19. Aydınlatma
20. Uzatma kabloları
21. Standart form kopyaları
22. INSARAG Yönetim Araçları

Şekil 3 Telsizler

Şekil 4. Haberleşme ve Mobil Koordinasyon Araçları

5.

BÖLÜM

İL/İLÇE AFET VE ACİL DURUM
YÖNETİM MERKEZLERİ'NDE
(AADYM) GÖREV YAPAN PERSONEL
İÇİN DAĞDA ARAMA VE KURTARMA
İHBARININ DEĞERLENDİRİLMESİ
STANDART OPERASYON
PROSEDÜRÜ

İL/İLÇE AFET VE ACİL DURUM YÖNETİM MERKEZLERİ'NDE (AADYM) GÖREV YAPAN PERSONEL İÇİN DAĞDA ARAMA VE KURTARMA İHBARININ DEĞERLENDİRİLMESİ STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ

SOP No:	05-2024
Yürürlük Tarihi:	01/07/2024
Revizyon No. ve Tarih:	0001-28/03/2024
Sayfa No:	025

TANIM:

Bu SOP, Dağda Arama ve Kurtarma olaylarında (kaya, buzul, kar, yüksek irtifa) ilk müdahale personeli ve karar vericilere yönelik bilgi sağlamak, tavsiye vermek ve rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Dağda Arama ve Kurtarma olaylarının mahiyeti meydana gelen olaylara veya diğer koşullara göre değişiklik gösterebilmekte olup her olay için uygulanacak prosedürler kısmen farklı olabilecektir. Prosedürlerin ne şekilde uygulanacağına yönelik nihai değerlendirme, karar vericilerin ve ilk müdahale personelinin inisiyatifindedir.

Bu SOP, İl/İlçe Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri'nde (AADYM) görev yapan Personelin, Dağda Arama ve Kurtarma ihbarını değerlendirmesi, dağda arama ve kurtarma olayını tanımlamasına yönelik talimatları içerir.

TALİMATLAR:

1. Alınan ihbarın dağda arama ve kurtarma ile ilişkili olduğunu göz önünde bulundurun ve olayın doğruluğunu teyit edin ve akabinde hangi tür operasyon olduğunu değerlendirin (kaya, buzul, kar, yüksek irtifa).
2. Çağrıyı yapan kişiden aşağıda yer alan başlıklar hakkında detaylı bilgi alın.
 - a) İhbarı yapan kişinin adı-soyadı, telefon numarası ve alternatif iletişim kaynakları (cep telefonu ve iletişim vb. bilgileri) bilgisini alın.
 - b) Kazazede, kaza ve olay yeri ile ilgili tüm bilgilerin eksiksiz alındığından ve kaydedildiğinden emin olun.
 - c) Edinilen bilgiye göre kazazedenin güvenli bir alanda tutulmasını sağlayın.
 - d) Mümkün olduğunca kazazedenin kuru kalmasını, kendisini sıcağa tutmasını, bulunduğu yerden ayrılmamasını ve uyumaması gerektiğini söyleyin.

Bilgi Kaynağı kazazedenin kendisinin olması durumunda; Risk yok ise mevcut durumunu koruması, risk var ise güvenli bir alana geçmesi ve güncel konum bilgisini paylaşması istenilmelidir.

Bilgi Kaynağı ihbarcı ise; Kazazedenin durumu hakkında ayrıntılı bilgi alınır ve AADYM Dağda Arama Kurtarma Bilgi Formu'na işleyin.

- Olay yeri bilgilerini eksiksiz alın ve ekip amirine iletin (mevki, konum, rakım, koordinat, yerel adı, rota vb.).
- Konum gönderme imkânı bulunmuyor ya da bilinmiyor ise (internet yok vb.) SMS göndererek veya arayarak GSM anteninin telefona sinyal göndermesini ve telefon şarjını verimli kullanmasının yöntemlerini anlatın.
- Olay yerine intikalle ilgili alternatif ulaşım yolları (helikopter, arazi aracı, utv, vb.) ve ulaşım yollarına ait riskleri öğrenin.
- Olay yerinin 5 günlük hava durumu tahmini incelenmeli ve ekiplerle paylaşılmalıdır.

AADYM DAĞDA ARAMA KURTARMA İHBAR BİLGİ FORMU

İhbarı Veren Kişinin Adı-Soyadı	
İhbarı Veren Kişinin Ev/Cep Telefonu	
Yakınlık Derecesi (Kazazedenin Kendisi, Arkadaşı, Akrabası vb.)	
Kazazede Yakınının Adı Soyadı	
Kazazede Yakınının Telefon Numarası	
Kazazedenin Adı Soyadı	
Kazazedenin Yaşı	
Kazazedenin Telefon Numarası	
Kazazedenin Kilosu?	
Operasyon Türü (kaya, buzul, kar, yüksek irtifa)	
Arazi Yapısı (az eğimli, çok eğimli, uçurum vb.)	
Olay Bölgesi (Tam ve Eksiksiz Adres-Konum Bilgileri)	
Kazazede Sayısı	
Kazazedenin Sağlık Durumu	
En Son Kim Tarafından Görülmüş?	
En Son Nerede (Mevki İsmi, Tam Koordinatlar) - Nasıl Görülmüş?	

6. BÖLÜM

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA
PERSONELİNİN HELİKOPTER
İLE İNTİKALİ STANDART
OPERASYON PROSEDÜRÜ

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA PERSONELİNİN HELİKOPTER İLE İNTİKALI STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ

SOP No:	06-2024
Yürürlük Tarihi:	01/07/2024
Revizyon No. ve Tarih:	0001-28/03/2024
Sayfa No:	029

TANIM:

Bu SOP, Arama ve Kurtarma olaylarında Arama ve Kurtarma ekiplerinin helikopter ile intikali-ne yönelik bilgi sağlamak, tavsiye vermek ve rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Arama ve Kurtarma olaylarının mahiyeti meydana gelen olaylara veya diğer koşullara göre değişiklik gösterebilmekte olup her olay için uygulanacak prosedürler de kısmen veya tamamen farklı olabilecektir. Bu nedenle prosedürlerin ne şekilde uygulanacağına yönelik nihai değerlendirme, karar vericilerin ve Arama ve Kurtarma ekiplerinin inisiyatifindedir.

Bu SOP, Arama ve Kurtarma Olay bölgesine Arama ve Kurtarma Ekiplerinin daha hızlı ve etkin müdahale yapabilmesi için helikopter ile intikal faaliyetleri tanımlamaktadır.

A. UÇUŞ EKİBİ TARAFINDAN EĞİTİMLİ YER PERSONELİNDEN İSTENECEK BİLGİLER

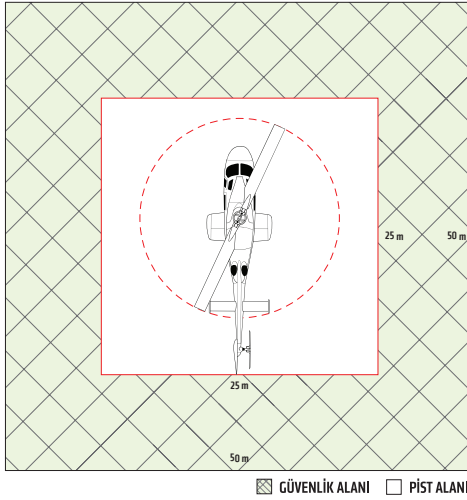
1. Olayın tipi (arama kurtarma, tahliye, lojistik vb.)
2. Olay yeri, iniş yeri hakkında detaylı bilgi
3. İrtifa
4. Rüzgar durumu (şiddeti ve yönü)

B. HELİKOPTER İNİŞ ALANI SEÇİMİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Pist Çapı: Helikopter pistinin çapı, helikopter pervanesinin en az 1,5 katı olmalıdır (25 m x 25 m olarak planlanması emniyetli olacaktır.)

2. Güvenlik Alanı: Pistin etrafında, helikopterin iniş ve kalkışları sırasında olası kazaları önlemek amacıyla boş bırakılması gereken bir güvenlik alanı bulunmalıdır; bu alan genellikle pist çapının yarısı kadar olmalıdır.

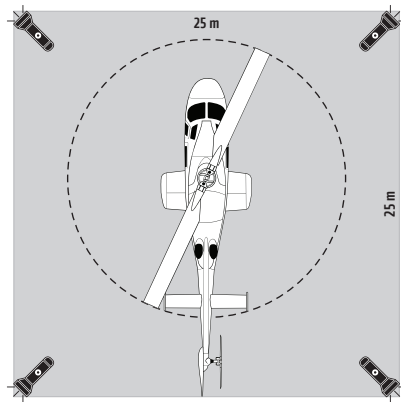
4. Engeller: Pistin çevresinde, helikopterin iniş ve kalkış yollarını engelleyebilecek binalar, ağaçlar, yüksek gerilim hattı veya diğer yüksek yapılar bulunmamalıdır.

Şekil 5. Helikopter Pisti ve Güvenli Alan Krokisi

5. Zemin Durumu: Helikopter pistinin zemini düz ve sağlam olmalıdır. Çukurlar, büyük taşlar veya diğer engeller helikopterin iniş ve kalkışını güvenli bir şekilde yapabilmesi için temizlenmelidir.

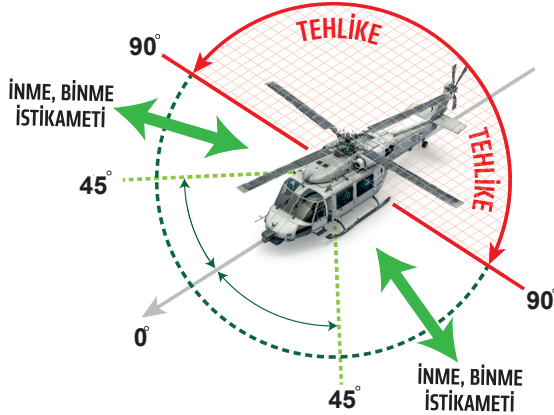
6. Işıklandırma: Eğer helikopter pisti gece veya kötü hava koşullarında kullanılacak ise, pistin etrafında ve merkezinde uygun ışıklandırma yapılmalıdır.

Şekil 6. Helikopter Pisti Gece Işıklandırması

C. HELİKOPTERE YAKLAŞIRKEN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR;

1. Helikoptere yaklaşma için mutlaka pilot ve teknisyenden işaret alınmalıdır.
2. Helikopter gerisinden hiçbir şekilde geçilmemeli ve helikoptere yaklaşılmamalıdır.
3. Helikopter burun istikameti ve burunun 45°'lik iki yanı istikametinden yaklaşılr.

Şekil 7. Helikoptere Güvenli Binış/İniş Grafiği

4. Helikopterlerin 90 derecelik bir açı ile iki yanından yaklaşılr.
5. AFAD personeli helikoptere binecek ise teçhizatlarını emniyet altına almalıdır.
6. Helikoptere yaklaşılrken veya uzaklaşılrken özellikle yamaçta vücudun alçak tutulmasına dikkat edilmelidir.

Şekil 8. Helikoptere Güvenli Binme

7. Helikopterlerin 90 derecelik bir açı ile iki yanından yaklaşılr.
8. AFAD personeli helikoptere binecek ise teçhizatlarını emniyet altına almalıdır.

D. HELİKOPTERE BİNME VE İNME İLE İLGİLİ DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Helikoptere biniş ve inişler uçuş personelinin komutu ile yapılır.
2. Helikopter hazır durumunda iken; görevli personelin refakat edeceği kapıdan birer birer binilir, hareketli mekanizmaların hiçbirine kesinlikle dokunulmaz, helikopterin kapılarına, pencerelerine kesinlikle yaslanılmaz, kabin içerisinde teknisyen/operatör personelin talimatlarına uyulur.

Şekil 9. Helikopter İçinde Güvenli Oturma Şekli

3. Helikopter yere inmişse sağ ve sol kapıdan en seri ve güvenli bir şekilde helikopter boşaltılmalıdır.
4. Personel helikopterden indikten sonra helikopterin burnu istikametinde sağa ve sola doğru (helikopter burnu istikametinde 45 derecelik açı yapacak şekilde) 20 - 25 m koşulmalı ve beklenmeli, pervane ekseninden çıkılmadan personel vücudunu dik pozisyona getirmemelidir.

Şekil 10. Helikopteri Güvenli Terk Etme

7.1 BÖLÜM

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA
OPERASYONLARINDA OLAY YERİNE
GİRİŞ VE PLANLAMA SAFHASINDA
UYGULANACAK STANDART
OPERASYON PROSEDÜRÜ

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OPERASYONLARINDA OLAY YERİNE GİRİŞ VE PLANLAMA SAFHASINDA UYGULANACAK STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ

SOP No:	07-2024
Yürürlük Tarihi:	01/07/2024
Revizyon No. ve Tarih:	0001-28/03/2024
Sayfa No:	035

TANIM:

Bu SOP, Dağda Arama ve Kurtarma olaylarında (kaya, buzul, kar, yüksek irtifa) ilk müdahale personeli ve karar vericilere yönelik bilgi sağlamak, tavsiye vermek ve rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Dağda Arama ve Kurtarma olaylarının mahiyeti meydana gelen olaylara veya diğer koşullara göre değişiklik gösterebilmekte olup her olay için uygulanacak prosedürler kısmen farklı olabilecektir. Prosedürlerin ne şekilde uygulanacağına yönelik nihai değerlendirme, karar vericilerin ve ilk müdahale personelinin inisiyatifindedir.

Bu SOP, AFAD İl Müdürlüklerinde görev yapan ilk müdahale ekibinin Dağda Arama ve Kurtarma olaylarına müdahalede olay yeri yönetimine yönelik talimatları içerir.

TALİMATLAR:

Kazazedenin yeri belli değil ise **“Arazide Kayıp Arama ve Kurtarma SOP”**undaki talimatlarının uygulanması sağlanmalıdır.

1. Dağda arama ve kurtarma olayına ilişkin AADYM Personeli ile iletişime geçerek olay yeri-ne ilişkin tüm bilgileri (AADYM DAĞDA ARAMA VE KURTARMA İHBAR BİLGİ FORMU) alın ve değerlendirin.
2. İlgili personel tarafından alınan dağda kurtarma ihbarını gerekli kurum/kuruluş/STK'lara bildirin ve göreve davet edin.
3. Dağda Arama ve Kurtarmada görev alacak STK'ların droneleri kullanılacak ise Başkanlık AADYM'den bir mesaj formu ile drone kullanım izinlerini alın.
4. Ortamda saldırgan kişilerin ve/veya silahlı çatışma riskinin bulunması durumlarda, öncelikle kolluk kuvvetleri tarafından olay yerinin güvenliğinin sağlandığından emin olun.
5. Anlık irtibatı sağlamak üzere operasyona katılacak tüm ekiplerin (kurum/kuruluş ve STK'lar) olduğu bir iletişim grubu kurun. Tüm kurtarma personelinin her ayrıntı ve geliş-

mevi fotoğraf, konum ve rapor vb. gruptan paylaşmasını sağlayın (operasyonun başından sonuna kadar).

6. İdareci tarafından belirlenen Saha Koordinatörü (SK), kurtarma yapılacak bölgede uygun bir yere Saha Operasyon Koordinasyon Merkezi kurulmasını sağlar (mümkünse internet ve telefon çeken bir yerde kurulmasına özen gösterir) ve en az iki personel görevlendirir.
7. Kurulan Saha Operasyon Koordinasyon Merkezi'nin koordinatlarını tüm ekiplerle paylaşın.
8. Olay yerine intikal eden ekiplerin (kurum/kuruluş ve STK), Saha Operasyon Koordinasyon Merkezi'ne **Ekip Bilgi Formu**'nu teslim etmesini ve kayıt altına alınmasını sağlayın.
9. Olayın türü ve büyüklüğüne göre, ilgili plan ve mevzuat doğrultusunda olay yerinde görev alması gereken ancak henüz orada bulunmayan kurum ve kuruluşlarla iletişime geçilmesi için il/ilçe AADYM'ye bilgi verin.
10. Olay yerinde karşılaşılabileceğiniz ikincil riskleri de mutlaka hesaba katın. Bu riskler hakkında bilgi edinin, değerlendirin ve riskler için önlemlerinizi alın.
11. Dağda Arama ve Kurtarma faaliyetlerine yönelik önceliklendirme (triyaaj) çalışması yapılarak, ilave kapasite gerekmesi durumunda operasyonun aksamaması için gerekli tedbirler alın.
12. Uygulanacak dağda arama ve kurtarma operasyonları için "Yönetim, Keşif, Teknik, Medikal, Destek" ekipleri oluşturun ve ekiplerin kendi operasyon planlarını hazırlamalarını sağlayın.
13. Ekip amiriyerseniz, mevcut personel için görev paylaşımını yapın. Ekip personeliyerseniz, ekip amiri tarafından verilen göreve ilişkin hazırlığınızı yapın.
14. Olay yerinde görev alacak kurum/kuruluş ve STK temsilcileri ile bir araya gelerek olaya ilişkin tüm bilgileri paylaşın.
15. Toplanan verilerden elde edilen güncel bilgileri Saha Koordinatörü ile paylaşın.

OPERASYONDAN ÖNCE İLK BRİFİNGLER:

Olay bölgesinde arama ve kurtarma faaliyeti yapacak personel ve ekip liderlerine toplanan bilgilerin aktarıldığı bölümdür.

1. Kurtarma operasyonuna katılan tüm kurum ve kuruluşlar ile bir araya gelip, kurtarma planları ve kazazedeler ile ilgili son gelişmelerin brifingini verin.
2. Bölgedeki güvenlik risklerini tespit etmek için görevlendirilen personelin; diğer tüm personele risk ve tehlikeleri, alınan güvenlik önlemlerini ve personelin kendi güvenliği için nasıl hareket etmesi gerektiği hakkında brifing verilmesini sağlayın.

3. Gerekli kişisel koruyucu ekipmanları kontrol edin, eksik ekipmanlı personele ekipman temin etmeye çalışın. Eğer yeterli ekipman yoksa personelin araziye çıkmaması için gerekli tedbirleri alın.
4. Ekiplerin iletişim, güvenlik, ilkyardım, sorumlularını belirlemelerini hatırlatın.
5. Ulusal görev ise tüm ekiplerin lojistiğini, lojistik sorumlusu ile görüşüp planlayın, yerel görevlerde ise her ekibe lojistik sorumlusu belirlemeleri gerektiğini hatırlatın.
6. Edinilen bilgiler doğrultusunda çalışacak ekiplerin olası risklere karşı uyarılması (kaya düşmesi, çığ tehlikesi, Uçurum vb.).
7. Operasyon sürecindeki aksaklıklara karşı yedek ekip oluşturulmalıdır.
8. Bu brifingleri, yeni bilgiler eşliğinde operasyon süresi boyunca her günün başlangıcında veya günün sonunda yapın.

GENEL TAVSİYELER:

Olay bölgesinde operasyon veya operasyonların kesintisiz bir şekilde yapılabilmesi için operasyon taktik ve tekniklerinin gerekli ise güncellenip sürdürülmesini kapsar.

1. Saha Koordinatörü (SK), olayın niteliğine göre kullanılacak teknik malzemelerin eksiksiz alınmasını sağlamalıdır.
2. Operasyon aşamasında dağ arama ve kurtarma personelinin teknik kapasitesini aşan mağara, kanyon vb. operasyonu yürütmek gerektiğinde, alanında uzman ekiplerden destek almalıdır.
3. Operasyon bölgesi gerek görülüyor ise sektörlenmeli, ekipler arası iş birliği sağlanmalıdır.
4. Olası senaryoların hepsi tespit edilmeli ve yazılmalıdır.
5. En yüksek ihtimalli olan senaryodan başlayarak tüm senaryolar için kurtarma planları ve alternatif planlar oluşturulmalıdır (bu planlar ve teknikler gerekiyor ise güncellenip revize edilmelidir).
6. Operasyon bölgesindeki görev dağılımının, ekipler ve personel arasında dengeli olmasına dikkat edilmelidir.
7. Saha Koordinatörü gerek görmesi halinde İHA ve Helikopter taleplerini Başkanlık AAD-YM'den mesaj formu ile isteyebilir.
8. Halkın olaya ilişkin hassasiyet gösterebileceği göz önünde bulundurularak, olay yönetiminin ve müdahalenin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için ekip personeli arasındaki iletişimde kullanılan ifadelerin dikkatli bir şekilde seçilmesi gerekmektedir.

9. Olay bölgesinin bir suç mahalli olabileceği de göz önünde bulundurularak, sosyal medya üzerinden veya mobil haberleşme uygulamalarından olaya ilişkin 3. şahıslarla herhangi bir paylaşım yapılmamalıdır.
10. Yeni oluşabilecek tehlikeler ve risklere karşı acil durum planları belirlenmelidir.
11. Yapılan planlamaların tüm paydaşlar tarafından benimsenmesi ve mutlak uyum sağlanmalıdır.
12. Mevsim şartları kontrol edilmelidir.
13. Her gün kurtarma ekipmanlarının kontrolü yapılmalıdır.

8. BÖLÜM

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA
OPERASYONLARINDA
DRONE KULLANIMINA DAİR
STANDART OPERASYON
PROSEDÜRÜ

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OPERASYONLARINDA DRONE KULLANIMI STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ

SOP No:	08-2024
Yürürlük Tarihi:	01/07/2024
Revizyon No. ve Tarihi:	0001-28/03/2024
Sayfa No:	041

TANIM:

Bu SOP, Arazide Kayıp Arama ve Kurtarma olaylarında Arama ve Kurtarma ekipleri ile karar vericilere yönelik bilgi sağlamak, tavsiye vermek ve rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Arama ve Kurtarma olaylarının mahiyeti meydana gelen olaylara veya diğer koşullara göre değişiklik gösterebilmekte olup her olay için uygulanacak prosedürler de kısmen veya tamamen farklı olabilecektir. Bu nedenle prosedürlerin ne şekilde uygulanacağına yönelik nihai değerlendirme, karar vericilerin ve Arama ve Kurtarma ekiplerinin inisiyatifindedir.

Bu SOP, Arazide Kayıp Arama ve Kurtarma Olay bölgesinde operasyon/operasyonların bilgi, bulgu ve ipuçlarını değerlendirilerek amaç ve hedefe ulaşınca kadar süren ve etkilenen ya da etkilenmesi muhtemel insanların hayatlarının kurtarılması amacıyla gerçekleştirilen drone'lu faaliyetleri tanımlamaktadır.

GENEL UÇUŞ ÖNCESİ VE UÇUŞ ESNASINDA YAPILACAKLAR (GECE VE GÜNDÜZ ORTAK)

1. Her uçuştan önce hava durumunun uçuş süresince uçuşa uygun olup olmayacağını kontrol etmeyi unutmayın.
2. Uçuş öncesi pervanelerin hasar alıp almadığını, drone özelliğine göre pervane kollarının ve iniş takımı kollarının kilitletiğinden emin olun.
3. Canlı yayın yapılacak ise drone'nin internet bağlantısı olduğundan emin olun.
4. İhtiyaç halinde drone kalibrasyonunu yapmayı unutmayın.
5. Uçuş öncesi donanımsal parçaları kontrol etmeyi unutmayın.
6. Uçuş yapacağınız bölgede drone için tehlike arz eden durum olup olmadığını araştırın ve yüksek gerilim hatları, baz istasyonları gibi drone'nin düşmesine sebep olabilecek tehlikelerin analizini yapın.
7. Kalkış sırasında "home point" in kaydedildiğine emin olmadan dronu uzaklaştırmayın.
8. Özellikle uzun arama alanlarında işlem yapılıyorsa; "uçuş bitince eve dön" ve "kontrol dışı eylemlerde eve dön" komutlarını işaretlemeyi unutmayın. Bu işlem pil gücünün azal-

ması, sinyalin kesilmesi gibi durumlarda İHA/Drone'nin kalkış yaptığı noktaya otomatik olarak dönmesini sağlar.

9. Tüm uçuşlarda arama yapmadan önce, gerekli kurum/kuruluşlara bilgi verilip izinler alınmalıdır.
10. Mümkünse drone'nin görüntü paylaşımı özelliğini büyük ekran tv ye aktarmanız detayları görmenizde faydalı olacaktır
11. Mümkün olduğunca dronu görüşünüzden ayırmayın
12. Drone ile aradığınız bölgenin sektör ve izlek/rota kayıtlarını kml uzantılı olarak olay yeri yöneticisine veya mesajlaşma grubuna göndermeyi unutmayın
13. Drone ile arama yaparken şüphelendiğiniz noktaların koordinatlarını olay yeri yöneticisine bildirip o noktaları kontrol etmek/aramak için ekip görevlendirdiğine emin olun.
14. Drone'nin çektiği foto ve videoları ileride yeniden gözetabilmek için bellek veya bilgisayara kaydedin.
15. Eğimli yüzeylerde arama yapıyor iseniz İHA/Drone'nin uçuş yüksekliğine dikkat etmeli gerekiyorsa eğime göre iha/dronun yükseklik ayarını otomatik yapmasını sağlamayın.

GECE DRONE İLE ARAMA

1. Yaz mevsimlerinde ısınan kaya, taş vb. cisimler belli bir zamana kadar soğumayacağı için dron tarafından canlı bir şeymiş gibi algılanabileceğini unutmayın.
2. Gece hava sıcaklığının düşmesi termal kameranın kayıp kişi(canlı ise) sıcaklığını daha net algılayabileceği avantajı sağladığı unutulmuyup dronunuzda termal kamera var ise olay yeri yöneticisinin verdiği sektörleri dikkatli bir şekilde tarayın.
3. Gece uçuşunda Spotlight/becom özelliğinin açmayı unutmayın (bu özellik dronun gece ışıklarını yakarak dronu görebilmenizi sağlar).

Şekil 11. Gece Drone ile Arama

(Dronların gece şartlarında sensörlerinin tehlikeleri göremeyebileceğini unutmayın.)

4. Gece uçuşlarında sensörlerin tehlikeleri göremeyebileceği gözönünde bulundurularak normalden daha yüksekte uçuşmanın gerekebileceğini unutmayın ve çok gerekmedikçe dronu tehlikeye atmayın.
5. Drone'nin termal özelliğinin, eğer kayıp kişi yoğun orman örtüsünün altında, mağarada, kuyuda, baraka ve bina gibi kapalı bir alanda ise kişinin vücut sıcaklığını gösteremeyeceğini unutmayın.
6. Drone'nin termal özelliği ancak kayıp kişi hayatta ise işe yarayacağını, kişi hayatını kaybetti ise vücut sıcaklığı düştüğünden açık alanda bile tespit edilemeyeceğini unutmayın.

GÜNDÜZ DRONE İLE ARAMA

- Kalkış sırasında "home point" in kaydedildiğine emin olmadan drone'u uzaklaştırmayın.
- Gündüz sahayı sıralı fotoğraflar çekerek arama yöntemi dron için en etkin arama yöntemidir, dronunuzun özelliği bu tekniğe uygun ise mutlaka bu tekniği uygulayıp, fotoğraflarda kayıp kişiyi bulmak için mümkünse büyük ekran kullanın.

Şekil 12. Gündüz Drone ile Arama

9. BÖLÜM

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA
OPERASYONLARINDA
KÖPEKLİ ARAMA EKİBİ
STANDART OPERASYON
PROSEDÜRÜ

DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OPERASYONLARINDA KÖPEKLİ ARAMA EKİBİ STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ

SOP No:	09-2024
Yürürlük Tarihi:	01/07/2024
Revizyon No. ve Tarih:	0001-28/03/2024
Sayfa No:	047

TANIM:

Bu SOP, Arazide Kayıp Arama ve Kurtarma olaylarında ilk müdahaleciler ve karar vericilere yönelik bilgi sağlamak, tavsiye vermek ve rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Arama ve Kurtarma olaylarının mahiyeti meydana gelen olaylara veya diğer koşullara göre değişiklik gösterebilmekte olup her olay için uygulanacak prosedürler de kısmen veya tamamen farklı olabilecektir. Bu nedenle prosedürlerin ne şekilde uygulanacağına yönelik nihai değerlendirme, karar vericilerin ve Arama ve Kurtarma ekiplerinin inisiyatifindedir.

Bu SOP, Arazide Kayıp Arama ve Kurtarma Olay bölgesinde operasyon veya operasyonların bilgi, bulgu ve ipuçlarını değerlendirilerek amaç ve hedefe ulaşmaya kadar süren ve etkilenen ya da etkilenmesi muhtemel insanların hayatlarının kurtarılması amacıyla köpekli arama ekibi tarafından gerçekleştirilen faaliyetleri tanımlamaktadır.

KEŞİF ARAMASI:

Eğer iz takip köpeği varsa, kayıp kişinin son görüldüğü nokta ya da evinin çevresinde iz takip köpeği ile arama çalışmasına başlansın (Kayıp kişinin kokusunu taşıyan eşyasını temin edilmedir). Kayıp kişi aramalarında iki çeşit köpek kullanılmaktadır.

1. Alan Arama Köpekleri

2. İz Takip Köpekleri

A. Alan arama köpekleri

- Alan arama köpekleri hava koklayarak kayıp canlı kişiyi bulmak için eğitilirler. Arama alanları belirlendiğinde arama köpeği en önde olacak şekilde köpeğin arkasında sahibi, onun arkasında da 5 – 10 kişilik arama personeli takip edebilir (bu köpekler canlı bulmak için eğitildiklerinden kayıp kişi hayatını kaybetmiş ise, tepki vermeyeceği ya da vereceği tepkiler fark edilemeyeceği için arama personeli gereklidir).

2. Arama personeli, alana girmeden alan arama köpekleri çalışmalıdır.
3. Köpekli arama ekibinin arama alanlarında, arama personeli ve vatandaşlar olmamalıdır.
4. Yaz aylarında özellikle geceleri alan arama köpekleri daha verimli olacağı unutulmamalıdır.
5. Büyük alanların, arama personeline göre daha kısa sürede aranmasını sağladığı unutulmamalıdır.

B. İz takip köpekleri

1. Kayıp kişinin eşyasını köpek eğitmeni ya da arama personeli tarafından alınmalıdır.
2. Kayıp kişinin son görüldüğü noktadan itibaren çalışmaya başlayıp kokuyu takip ederler. Son görüldüğü bölge belli değil ise evinden itibaren çalışmaya başlar.
3. İz takip köpeği bize kayıp kişinin gittiği yönü verirse diğer yönleri aramak zorunda kalmayız
4. Bu köpekler kişi vefat etse bile sonuca ulaşacağı için eğitmeni ve 2 arama personeli ile çalışması uygundur.
5. İz takip köpeğinin kokuyu kaybettiği noktadan sonra alan arama köpekleri ve arama personeli alanlarda çalışmaya başlayabilir.
6. Kayıp belli bir kişi ise, alanda başka kişiler ya da arama personelinin olması çalışmalara olumsuz yönde etkisi olmaz.

Şekil 13. Köpek ile İz Takip Görüntüsü

10. BÖLÜM

YAZ ŞARTLARINDA DAĞDA
ARAMA VE KURTARMA OLAYININ
DEĞERLENDİRİLMESİ VE İCRASI
STANDART OPERASYON
PROSEDÜRÜ

YAZ ŞARTLARINDA DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OLAYININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE İCRASI STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ

SOP No:	10-2024
Yürürlük Tarihi:	01/07/2024
Revizyon No. ve Tarihi:	0001-28/03/2024
Sayfa No:	051

TANIM:

Bu SOP, Dağda Arama ve Kurtarma olaylarında (yaz şartlarında) dik yamaçlar ve kaya yüzeyinde çalışma yapacak personele bilgi sağlamak, tavsiye vermek ve rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Dağda Arama ve Kurtarma olaylarının mahiyeti meydana gelen olaylara veya diğer koşullara göre değişiklik gösterebilmekte olup her olay için uygulanacak prosedürler kısmen farklı olabilecektir. Prosedürlerin ne şekilde uygulanacağına yönelik nihai değerlendirme, karar vericilerin ve ilk müdahale personelinin inisiyatifindedir.

Bu SOP, Dağda Arama ve Kurtarma ekiplerinde görev yapan personelin, yaz şartlarında olayın değerlendirilmesi ve icrasına yönelik talimatları içerir.

OPERASYON BAŞLANGICINDAN BİTİMİNE KADAR YAPILACAKLAR:

Operasyonun kesintisiz bir şekilde yapılabilmesi için; operasyon taktik ve tekniklerin gerekiyor ise güncellenip dinamik yapıda sürdürülmesini kapsar.

TALİMATLAR:

- Kurtarma planlaması;**
 - Kazazede konumunu teyit et.
 - Kazazedeye ulaşım yöntemini belirle. (tırmanarak, İniş yaparak, travers yaparak, havai hat vb.)
 - Arazi yapısını değerlendir.
 - Personel sayısı ve tecrübesini değerlendir.
 - Diğer ekip ve kaynaklarının operasyona desteğini sağla.
 - En güvenli ve hızlı yöntemi kullan.
 - Acil durumlarda alternatif kurtarma ve kaçış planlarını oluştur.
- Operasyona başlamadan önce;**
 - Arama ve Kurtarma personelinin güvenliğini sağla.
 - Malzeme ve ekipman güvenliğini sağla.

- c. Mümkün ise kazazede güvenliğini sağla.
 - d. İkincil riskleri değerlendir.
 - e. Kişisel koruyucu ve donanımların kontrol edilmesini sağla.
 - f. Operasyonda kullanılacak malzemenin kontrolünü sağla.
 - g. Müdahale hattındaki olası risklerin kontrol edilmesini sağla.
 - h. Güvenlik ip hatlarının oluşturulmasını sağla.
 - i. Emniyet istasyonlarının kontrol edilmesini sağla.
 - i. Ekip personelinin birbirini kontrol etmesini (body check) sağla.
3. **Arama ve Kurtarma operasyonu icrasında;**
- a. Uluslararası standartlara uygun malzeme ve ekipman (UIAA-CE-EN-NFPA) kullanılmasını sağla.
 - b. Kazazedenin konumu, kurtarma personel sayısı ve teknik malzeme kapasitesine göre ulusal ve uluslararası kabul görmüş standartlara uygun müdahale yöntemlerini belirle.
 - c. Ulusal ve uluslararası kabul görmüş standartlara uygun emniyet ve güvenlik önlemlerini al.
 - d. Kazazedenin yanına inen kurtarıcı ile ekip üyeleri arasındaki iletişimin kesintisiz olmasını sağla.
4. **Kazazedeye ulaşılması ve transfer sürecinde;**
- a. Kazazedenin bulunduğu alanın güvenliğini al.
 - b. Kazazedenin güvenliğini al.
 - c. Kazazedenin durumunun sağlık ekipleri tarafından medikal yönden değerlendirilmesi ve müdahalesinin yapılmasını sağla.
 - d. Kazazede hayatını kaybetmiş ise savcılık makamının talimatları ile müdahaleye devam edilmesini sağla.
 - e. Kazazedenin termal battaniye ile sarılmasını sağla.
 - f. Kazazedeyi taşımaya uygun hale getir.
 - g. Gerekli sağlık değerlendirmeleri yapıldıktan sonra kazazede yürüyebiliyor ise sedyesiz, yürüyemiyor ise sedye ile güvenli alana transferini sağla.
 - h. Kazazedenin acil tahliyesi gerekiyor ise saha operasyon sorumlusu aracılığı ile hava aracı talebinde bulun.
5. **Kurtarılan kazazedenin ilgili birimlere teslim edilmesi sürecinde;**
- a. Kazazede hayattı ise güvenli alana ulaştırıldıktan sonra sağlık ekiplerine teslim edilmesini sağla.

- b. Kazazede hayatını kaybetmiş ise cenaze hizmetleri birimine teslim edilmesini sağla.
- c. Kazazedenin her türlü tesliminde **“AFETZEDE/KAZAZEDE TESLİM FORMU”** tutulmasını sağla.
6. **Operasyonun sonlandırılması sürecinde;**
 - a. Görevin sonlandırılmasını bir tutanak ile kayıt altına al.
 - b. Ekip içi ve ekipler arası operasyon değerlendirme brifingi verilmesini sağla.
 - c. Malzemenin sayım ve kontrolünün yapılmasını sağla.
7. **Operasyonun geri bildirim sürecinde;**
 - a. **“GÖREV BİLGİ FORMU”** doldurulmasını sağla.
 - b. Görev analizi yapılmasını sağla.
 - c. Ekibin üstün ve zayıf yönlerini tespit et.
 - d. Malzemenin verimliliğinin ve etkinliğinin değerlendirilmesini sağla.
 - e. Ekip içi-ekipler arası, iletişim ve iş birliğinin değerlendirilmesini yap.
 - f. Kurum içi birimlerin etkinliğinin ve koordinasyonunun değerlendirilmesini sağla.

GENEL TAVSİYELER:

1. Ekip üyelerinin bilgi ve becerilerine göre görev dağılımı yapılmalıdır.
2. İntikal, operasyon ve tahliye esnasında görev dağılımının personel arasında dengeli olmasına dikkat edilmelidir.
3. Halkın olaya hassasiyeti göz önünde bulundurularak, iletişimde kullanılan ifadeler dikkatli bir şekilde seçilmelidir.
4. Olayın mahremiyeti göz önünde bulundurularak, sosyal medya üzerinden veya mobil haberleşme uygulamalarından olaya ilişkin 3. şahıslarla herhangi bir paylaşım yapılmamalıdır.
5. Operasyon süresince tüm personel göreve uygun Kişisel Koruyucu Donanım kullanmalıdır.
6. Operasyon süresince her aşamada hiyerarşik yapıya göre tüm personele brifing verilmelidir.
7. Operasyon bitiminde ekipler operasyon değerlendirme toplantısı yaparak operasyondaki eksik ve yanlışları tartışmalı, bu eksik ve yanlışlara yönelik çözüm önerileri getirerek gerekli eğitimler ve farkındalık faaliyetleri düzenlenmelidir.

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
AFET VE ACIL DURUM
YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

AFAD

AFETZEDE/KAZAZEDE TESLİM FORMU

Ekip Bilgisi		Çalışma Alanı Bilgisi		
Ekip Adı:		Adres:		
Diğer Ekipler:		Koordinatlar		
		X:		
		Y:		
AFETZEDE/KAZAZEDE BİLGİSİ 1				
Ad-Soyad	T.C./Bileklik ID	Cinsiyet-Yaş	Mevcut Durum	Çıkarılma Tarihi-Saatı
		E ☐ K ☐	Ölü ☐ Yaralı ☐ Stabil ☐ Kritik ☐	
Teslim Edilen Birim:	Halk/Aile ☐	Ambulans ☐	Tıbbi Ekip ☐	Saha Hastanesi ☐
	Helikopter ☐	Morg ☐	Hastane ☐	Diğer ☐
Teslim Edilen Birim İrtibat Bilgileri:				
Plaka-Götürülen Yer Bilgisi:				
Varsa Yakının İletişim Bilgileri:				
AFETZEDE/KAZAZEDE BİLGİSİ 2				
Ad-Soyad	T.C./Bileklik ID	Cinsiyet-Yaş	Mevcut Durum	Çıkarılma Tarihi-Saatı
		E ☐ K ☐	Ölü ☐ Yaralı ☐ Stabil ☐ Kritik ☐	
Teslim Edilen Birim:	Halk/Aile ☐	Ambulans ☐	Tıbbi Ekip ☐	Saha Hastanesi ☐
	Helikopter ☐	Morg ☐	Hastane ☐	Diğer ☐
Teslim Edilen Birim İrtibat Bilgileri:				
Plaka-Götürülen Yer Bilgisi:				
Varsa Yakının İletişim Bilgileri:				
AFETZEDE/KAZAZEDE BİLGİSİ 3				
Ad-Soyad	T.C./Bileklik ID	Cinsiyet-Yaş	Mevcut Durum	Çıkarılma Tarihi-Saatı
		E ☐ K ☐	Ölü ☐ Yaralı ☐ Stabil ☐ Kritik ☐	
Teslim Edilen Birim:	Halk/Aile ☐	Ambulans ☐	Tıbbi Ekip ☐	Saha Hastanesi ☐
	Helikopter ☐	Morg ☐	Hastane ☐	Diğer ☐
Teslim Edilen Birim İrtibat Bilgileri:				
Plaka-Götürülen Yer Bilgisi:				
Varsa Yakının İletişim Bilgileri:				
Formu Dolduran	Ad-Soyad:			
	Unvan/Pozisyon:			

GÖREV BİLGİ FORMU

AYDES Numarası		Müdahale Numarası		İhbar Tarihi	/ / 20..
İhbarı Yapan Birim				İhbar Saat	:
Görev Yeri Adresi/Mevkii					

Görev Çıkış Bilgileri	Tarih	.../...../20..	Görev Varış Bilgileri	Tarih	.../...../20..	Görev Bitiş Bilgileri	Tarih	.../...../20..
	Saat	:		Saat	:		Saat	:
Görevli Araç Plakası								

Görev TÜRÜ	Mahsur Kalma/Kurtarma	Trafik Kazası	KBRN	Boğulma
	Kayıp	Sel-Su Baskını	Bina/Göçük	Diğer()

Katılım Sağlayan Paydaş Kurum Bilgileri			AFETZEDE BİLGİLERİ					
Kurum/Kuruluş İsmi	Personel Sayısı	Sorumlu İletişim	Adı/Soyadı	Durumu				
				Cinsiyet	Yaş	Sağ	Ölü	Yaralı

GÖREVLİ PERSONEL BİLGİSİ

Adı/Soyadı	Unvanı	İmza	Adı/Soyadı	Unvanı	İmza

OLAY YERİNDEKİ DURUM VE YAPILAN İŞLEM

İmza
Adı Soyadı
Unvanİmza
Adı Soyadı
Unvanİmza
Adı Soyadı
Unvanİmza
Adı Soyadı
Unvanİmza
Adı Soyadı
Unvanİmza
Adı Soyadı
Unvan

11. BÖLÜM

KIŞ, BUZUL VE YÜKSEK İRTİFA
ŞARTLARINDA DAĞDA ARAMA
VE KURTARMA OLAYININ
DEĞERLENDİRİLMESİ VE
İCRASI STANDART OPERASYON
PROSEDÜRÜ

KIŞ, BUZUL VE YÜKSEK İRTİFA ŞARTLARINDA DAĞDA ARAMA VE KURTARMA OLAYININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE İCRASI STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ

SOP No:	11-2024
Yürürlük Tarihi:	01/07/2024
Revizyon No. ve Tarihi:	0001-28/03/2024
Sayfa No:	059

TANIM:

Bu SOP, Dağda Arama ve Kurtarma olaylarında (kış, buzul ve yüksek irtifa şartlarında) kar, kaya, karla kaplı dik yamaçlar, buzul ve yüksek irtifada çalışma yapacak personele bilgi sağlamak, tavsiye vermek ve rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Dağda Arama ve Kurtarma olaylarının mahiyeti meydana gelen olaylara veya diğer koşullara göre değişiklik gösterebilmekte olup her olay için uygulanacak prosedürler kısmen farklı olabilecektir. Prosedürlerin ne şekilde uygulanacağına yönelik nihai değerlendirme, karar vericilerin ve ilk müdahale personelinin inisiyatifindedir.

Bu SOP, Dağda Arama ve Kurtarma ekiplerinde görev yapan personelin, kış, buzul ve yüksek irtifa şartlarında olayın değerlendirilmesi ve icrasına yönelik talimatları içerir.

A. KIŞ ŞARTLARINDA OPERASYON BAŞLANGICINDAN BİTİMİNE KADAR YAPILACAKLAR:

Operasyonun kesintisiz bir şekilde yapılabilmesi için; operasyon taktik ve tekniklerinin gerekiyor ise güncellenip dinamik yapıda sürdürülmesini kapsar.

TALİMATLAR:

Yaz Şartlarında Dağda Arama ve Kurtarma Olayının Değerlendirilmesi ve İcrası Standart Operasyon Prosedürü SOP'ların tamamına ek olarak aşağıdaki maddeler uygulanır.

1. Kurtarma planlaması

- Operasyona başlamadan önce olay yeri ve intikal güzergahı üzerindeki mevcut ise **Çiğ Risk Haritasını** ve eldeki diğer verileri inceleyin.
- Kar kalınlığını tahmin eden meteorolojik sitelerden olay yerine ait tahmini kar kalınlığını öğrenin.
- Olay yerindeki ve olay yeri intikal güzergahı üzerindeki daha önceden çiğ düşen parkurları inceleyin ve güvenli intikal güzergahını belirleyin.

- d. Çığ parkurundan geçilmesi zorunlu ise “Çığda Arama Kurtarma Sop”unun ilgili talimatlarını uygulayın.
 - e. Anlık ve ileri saatlere ait hava durumunu inceleyin.
 - f. Rota üzerindeki kar köprüleri ve buzul çatlaklarına dikkat edin.
2. **Operasyona başlamadan önce;**
- a. Kış şartlarına uygun kıyafetleri giyilmesini sağlayın.
 - b. Riskli bölgelerde ve sisli havalarda gerekiyor ise ip birliğine girilmesini sağlayın.
 - c. Karın durumu ve kalınlığına göre tüm personelin hedik giymesini sağlayın.
 - d. Karın durumu ve kalınlığına göre tüm personelin kar kazmasını yanına almasını sağlayın.
 - e. Tüm personelin emniyet kemeri kuşanmasını ve gerekli teknik malzemeleri üzerinde bulundurmasını sağlayın.
3. **Arama ve Kurtarma operasyonu icrasında;**
- a. Karın yapısına göre uygun teknik malzemeler ile ana emniyet istasyonu kurulmasını sağlayın.

B. BUZUL ŞARTLARINDA OPERASYON BAŞLANGICINDAN BİTİMİNE KADAR YAPILACAKLAR:

Operasyonun kesintisiz bir şekilde yapılabilmesi için; operasyon taktik ve tekniklerinin gerekiyor ise güncellenip dinamik yapıda sürdürülmesini kapsar.

TALİMATLAR:

Yaz Şartlarında Dağda Arama ve Kurtarma Olayının Değerlendirilmesi ve İcrası Standart Operasyon Prosedürü SOP’ların tamamına ek olarak aşağıdaki maddeler uygulanır.

1. **Kurtarma planlaması**
 - a. Kazazedenin sağlık durumunun aciliyetine göre, buzulda taş düşmesine karşın mümkün ise kurtarma operasyonunu erken saatlerde başlanmasını sağlayın.
 - b. Buzulun yapısında meydana gelen bozulmayı izleyin.
 - c. Anlık ve ileri saatlere ait hava durumunu inceleyin.
 - d. Rota üzerindeki buzul çatlakları ve kar köprülerine dikkat edin.
2. **Operasyona başlamadan önce;**
 - a. Kış şartlarına uygun kıyafetleri giyilmesini sağlayın.
 - b. Riskli bölgelerde ve sisli havalarda gerekiyor ise ip birliğine girilmesini sağlayın.
 - c. Tüm personelin buz kramponu giymesini sağlayın.

- d. Tüm personelin teknik kazmasını yanına almasını sağlayın.
 - e. Tüm personelin emniyet kemeri kuşanmasını ve gerekli teknik malzemeleri üzerinde bulundurmasını sağlayın.
 - f. Buzulda taş düşmelerine karşın güvenliği sağlamak için sürekli bir personel bulundurulmasını sağlayın.
 - g. Buzulda kınılma var ise sürekli takip için bir personel görevlendirin.
3. **Arama ve Kurtarma operasyonu icrasında;**
- a. Buzun yapısına göre uygun teknik malzemeler ile ana emniyet istasyonu kurulmasını sağlayın.
 - b. Riskli bölgelerde gerekiyor ise emniyet hattı açılmasını sağla.
 - c. Kazazede ve kurtarma personeline yönelik uygun emniyet ve güvenlik tedbirlerini uygulayın.

Şekil 14. Mobil Koordinasyon Araçları

C. YÜKSEK İRTİFA ŞARTLARINDA OPERASYON BAŞLANGICINDAN BİTİMİNE KADAR YAPILACAKLAR:

Operasyonun kesintisiz bir şekilde yapılabilmesi için; operasyon taktik ve tekniklerinin gerekiyor ise güncellenip dinamik yapıda sürdürülmesini kapsar.

TALİMATLAR:

Yaz Şartlarında Dağda Arama ve Kurtarma Olayının Değerlendirilmesi ve İcrası Standart Operasyon Prosedürü SOP'ların tamamına ek olarak aşağıdaki maddeler uygulanır.

1. **Kurtarma planlaması;**
 - a. Arazi yapısını dikkate alın.
 - b. Operasyonun desteklenmesi amacı ile ana ve ara kamp noktaları oluşturulmasını sağlayın.
 - c. Anlık ve ileri saatlerdeki hava durumunu inceleyin.
2. **Operasyona başlamadan önce;**
 - a. Kazazedeye ulaşma evresinde gerek görülür ise personel güvenliği için ip hattı açın.
3. **Arama ve Kurtarma operasyonu icrasında;**
 - a. Yüksek irtifa dağ hastalıklarına karşı kademeli irtifa kazanma ve kademeli irtifa düşürme planlaması yapın.

Üniversiteler Mh. Dumlupınar
Blv. No: 159
06800 Çankaya / ANKARA
Telefon: (0 312) 258 23 23
www.afad.gov.tr

| @afadbaskanlik

